

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 29. septembris – 5. oktobris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 37 (1263)

Lasiet tieklī!
www.brivalatvija.lv

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

SNIEDZAM ROKU LATVIJAI

Māksliniece Natālija Riči (Natalie Richy) ar vēstnieku Eduardu Stipro

Sadarbībā ar organizāciju *Giving for Latvia* šā gada 19. septembrī tika rīkota labdarības izsole, kuņā saziedotas 1416 ster-

liņu mārciņas.

Vislielākie nopelni šī brīnīšķīgā vakara noorganizēšanā ir māksliniecei Natālijai Riči, jo tieši viņa nāca klajā ar šādu ideju.

Fantastisku gaisotni ar saviem priekšnesumiem spēja radīt latviešu mūziķes Kristīne Balanas (vijole) un Margarita Balanas (čells).

Un tad vēl tik nadzīgi rosījās mazā labvēļu armija – gan izpirka loterijas biļetes, gan dedzīgi un dāsni nosauca izsoles mantu cenas (nu viņiem vienreiz bija izdevība „sakaut” Latvijas vēst-

nieku Lielbritānijā Eduardu Stipro!).

Mēs vēl joprojām turpinām pieņemt ziedojumus. (Lūdzu, rakstiet mums. Maksājumus ir iespējams nosūtīt arī caur Daugavas Vanagu fondu).

Drīzumā mēs sazināsimies ar Latvijas krīzes centriem, lai apspriestos un ievāktu ziņas par to, kādas mantas tur visvairāk vēlētos no mums saņemt un ko mēs par labdarības izsolē gūtajiem ienākumiem un citiem saņemtajiem ziedojumiem varētu šo iestāžu vajadzībām nopirkt.

Daniela Utāne

Lielbritānijas un Īrijas latviešu skoliņu skolotāju seminārs „Mūsmājās”

Semināra dalībnieki. Priekšā vidū - Māris Pūlis

22. septembrī 33 skolotāji tikās otrajā Lielbritānijas un Īrijas latviešu bērnu nedēļas nogales skoliņu skolotāju seminārā, kas šoreiz notika latviešu centrā „Mūsmājās”. Semināru rīkoja Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā (LNPL) un Pīterborovas latviešu bērnu nedēļas nogales skoliņa.

Semināra noslēgumā tā dalīb-

nieki vienojās nosūtīt aicinājumu Latvijas Izglītības un zinātnes ministram Robertam Kīlim. Aicinājumā tika izteikts lūgums finansiāli atbalstīt Īrijas un Lielbritānijas skoliņu darbu to atrašanās vietās, kā arī norīkot darbam Latvijas vēstniecībās Londonā un Dublinā izglītības atašejus. Skolotāji nobalsoja arī par Kultūras mi-

nistrijas apstiprinātajiem projektiem, kā viesmāksliniekus, kuņi 2013. gadā varētu uzstāties abās salās, izvēloties ludziņu „Sprīdītis”, Annas Saksas *Pasakas par ziediem* Gundara Āboliņa lasījumā un monoizrādi „Par mūzikas instrumentiem”.

Laima Ozola
(www.baltic-ireland.ie)

LNPL kandidātu saraksts

Uz Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā vēlēšanām ir pieteikti un LNPL Centrālās vēlēšanu komisijas apstiprināti 19 kandidāti. Tā kā ir 19 kandidāti uz 19 vietām, vēlēšanas nenotiks. Visus kandidātus aicinās veidot nākamo padomi, kas 2013. gada 2. un 3. februārī pulcēsies DVF īpašumā „Straumēni”. No 19 kandidātiem vienpadsmit ir pašreizējās LNPL padomes locekļi, bet astoņi kandidē pirmo reizi.

Kandidātu saraksts:

Kārlis Albergs, Rūta Āpša-Abakuka, Inese Auziņa-Smita, Inese Asermane, Astrīda Balode, Ziedonis Barbaks, Terēze Bogdanova, Pauline Buchanan, Ilze Grickus, Sarmīte Janovskis, Lilita Krūze, Ģirts Lehrs, Māris Pūlis, Gita Robalde, Iveta Sūna, Ilvars Veinbergs, Elīza Zikmane, Pauls Zivtiņš, Lilija Zobens.

LNPL CVK izsaka pateicību

LNPL pārstāvjiem un kandidātiem par sadarbību un palīdzību LNPL vēlēšanu saraksta papildināšanā un sakārtošanā. Žēl, ka balsošana nebūs vajadzīga, bet priecājamies, ka nākamā LNPL sastāvā būs locekļi no dažādām vietām Lielbritānijā ar pieredzi dažāda veida sabiedriskā darbā, kas nodrošinās LNPL darba turpināšanos. Labāk iepazīties ar jauno LNPL sastāvu būs iespēja, kad oktobrī publicēsim informāciju par katru kandidātu.

Rūta Abakuka,
LNPL CVK sekretāre

ELA pētījums „Latviskas izglītības iespējas Eiropā ārpus Latvijas”

Saistībā ar Eiropas latviešu apvienības (ELA) biedru organizāciju ikgadējo sanākumi 8. un 9. septembrī, kas notika Lielbritānijas galvaspilsētā Londonā, plašākai sabiedrībai tika prezentēts nupat tapušais pētījums 32 lappušu apjomā „Latviskas izglītības iespējas Eiropā ārpus Latvijas”. Pētījums ir ELA iniciatīva; tā autori ir ELA prezidija priekšsēdis Aldis Austers un ELA izglītības referente Daina Grase.

Pasaulē, bet jo īpaši Eiropā aug pieprasījums pēc latviskas izglītības. Pirms desmit gadiem Eiropā darbojās tikai četras skoliņas, bet tagad ir jau 42 (pat 43, jo vēl viena vēra durvis pēc pētījuma pabeigšanas). Jāpiebilst, ka neformālās skoliņas ir pirmais solis uz valodu, tās lietojuma

nodrošināšanu no Latvijas izceļojušo tautiešu bērnu vidū.

Pētījuma mērķis ir sniegt vispārīgu informāciju par latviskās izglītības pieejamību Eiropā, ieskaitot rekomendācijas politikas veidotājiem gan valsts, gan nevalsts līmenī un radīt pamatu citiem fundamentāliem pētījumiem par nacionālo izglītību ārpus etniskās dzimtenes robežām.

Pētījums aptver bērnu latviskās izglītības projektus – neformālos un formālos – visās Eiropas valstīs, arī Gruzijā. Izņēmums ir Krievija un pārējās NVS valstis. Tiek analizētas skoliņu ģeogrāfiskās dislokācijas īpatnības, pastāvēšanas ilgums, mācību misija un saturs, skolēnu un skolotāju sastāvs, izmantojamās telpas un saimnieciskā situācija, aplūkota darbības koordinācija

un pieejamības atbalsts, apskatītas formālās izglītības iespējas un veikts salīdzinājums ar somu diasporas nacionālās izglītības iespējām ārpus Somijas.

Pētījuma pamatā ir no 2012. gada aprīļa līdz šā gada jūnijam veiktā Eiropas latviešu skoliņu aptauja (skolas bija aicinātas atbildēt uz deviņiem jautājumiem), Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā un Pasaulē brīvo latviešu apvienības Izglītības padomes materiāli, piezīmes no Īrijas latviešu skolotāju semināra Bredfordā 2012. gada 25. un 26. februārī un Latviešu valodas aģentūras (LVA) ziņojums konferencei „Latvieši pasaulē – pieredze Latvijai”, kas notika Rīgā 2012. gada 13. un 14. jūlijā.

Pētījuma tapšanas laikā tika

apzinātas 36 Eiropas latviešu skolas. Aptaujas anketu aizpildīja 34 skolas; par divām – Lesteras (Lielbritānija) un Longfordas (Īrija) latviešu skoliņām – daļēja informācija tika iegūta no Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā. Saskaņā ar vortāla www.latviansonline.com sniegto informāciju Eiropā darbojas vēl divas skolas: Daugavas Vanagu Vācijā Latviešu skoliņa un Latviešu bērnu skoliņa „Kastanāna skola” Oslo, taču informācija par šīm skoliņām ir pārāk skopa, lai to izmantotu šajā pētījumā. Pilns aptaujas datu sakopojums atrodams pielikumos pētījuma nobeigumā. Skoliņu kontaktpersonām tika dota iespēja iepazīties ar pētījuma melnrakstu, lai viņiem būtu iespējams sniegt vēl kādus precizējumus un

priekšlikumus.

Pētījuma nobeigumā secināts, ka izglītības piedāvājums saistībā ar mūsu izceļojušo tautiešu bērnu latvisko apmācību veidojams krietni plašāks, nekā tas ir pašlaik. Tam būtu jāietver

- metodiska palīdzība bērnu vecākiem tais valstis un pilsētās, kur latviešu skoliņu nav;
- vadlīniju noteikšana skoliņām, kā arī finansiāla palīdzība;
- skolotāju darba (daļēja) legalizēšana, kā arī viņu regulāra apmācība;
- latviešu valodas klašu ieviešana regulārajās skolās;
- tālmācības programmu ieviešana;
- ārzemju tautiešu bērnu piedalīšanās nometnēs Latvijā.

Informāciju sagatavojuši
Lāsma Ģibiete

Koku lietas Lieta ar priedi

Mūsu iela ved pa pakalnīti uz augšu. Tās abās pusēs ir pašvaldības mājas: pa kreisi divstāvgas ķieģeļu ēkas ģimenēm, pretējā pusē vienkāršas mājiņas veciem ļaudīm. Tālāk redzams kuplu koku un krūmu puduris. Vīrs tā paceļas spūraina divgālotņu priede. Vairāk nekā pirms pusgadsimta bija cita aina.

Visapkārt pletās plašs, neapbūvēts zemes gabals, apaudzis ar vilkabeļu krūmiem. To šķērsoja tikko izbūvēta iela: *Brook Road* (Strauta ceļš). Augstāk pakalnē ielas labajā pusē bija dažas privātmājas, pirmā paslēpusies dziļi dārzā aiz ziedošiem kokiem un krūmiem. Pie vārtiem celiņa malā auga sīka priedīte ar garām skujām un nolauztu galotni. Tā izaugusi par kārtīgu koku, kam galotnes vietā divi spēcīgi zari: viens stiepjas uz rietumiem, otrs uz austrumiem, kas beidzas ar strupu cekulu, it kā rādot pugu.

No spēcīgā stumbra pār visu dārza stūri plešas gaŗi, kupli zari.

Ar priedi cauru gadu saistās dažādi notikumi. Koks jau gadiem ir pastāvīga mājvieta vārnu pārim. Katru gadu augstu kuplajās pazarēs putni vij līgzdu. No lejas grūti saskatīt. Nav trūcis drāmu. Problēma ar būvdarbiem. Daudz perēklim paredzēto zaru sakrīt uz iebraucamā ceļa. Līgzda tomēr katru gadu tiek samudžināta un dažreiz noturas visu ziemu, pirms vējš to notrauc zemē. Uztraukumi rodas, kad vārnēni sāk lidot. Ik pa reizei kāds aizķēras zaros, iekrīt krūmos vai zālājā ar traģisku iznākumu, ja vecāki to nespēj glābt. Vienu, ar salauztu spārnu, izdevās izglābt mums. Aizvedām pie putnu vīra, kas spārnu sadziedēja, un putns, kā viņš paredzēja, atgriezās atpakaļ priedē. Kādā aukstā ziemā, dienu un nakti priedē žēli ķerca vientuļa

vārna. Vai bija zaudējusi partneri? Pāri paliekot kopā visu dzīvi.

Rudeņos, īpaši ja bijusi sausa vasara, skujas birst tonnām – spēj tikai grābt un slaucīt, un renes gar mājiņas jumta malu izskatās kā gaŗa rinda ežu. Ar čiekuriem tas pats – tonnām. Jāstaigā kā pa bruģi. Vējš un vāveres čiekurus izmētā tālu pa dārzu, bet pirmo priedes atvasīti mēs pamanījām tikai pirms dažiem gadiem. Kādas dobes maliņā ievērojām divas zaļas adatas. Pagāja vismaz gads, līdz varēja skaidri redzēt, ka tā ir jauna priedīte. Stādīnš tagad gandrīz tikpat gaŗš kā tā gaŗākās skujjiņas, kas saudzīgi sargā galotnīti. Pods ar stādīņu ir aizvests uz DVF „Straumēniem”. Tur tam atrādišot piemērotu vietu muižas mežā, kur augt, kaisīt skujas un savā reizē birdināt čiekurus.

Atceļā, ap stūri mūsu ielā iegriežoties, vēroju priedes galotni. Izskatās kā liela, zaļa platmale – pigu nemana.

Dzidra P. Lesterā

Jaunā Gaita 270

Kad aizvadām savādās vasaras dienas,
Gan karstas, gan slapjas, gan negantas,
Ko veikuši esam, vai nopelnīts kas,
Ko gaidīsim gada otrajā pusē?

Ziedus un smaržas, un ābolus sārtus,
Kas nemanot aizvērs vasaras vērtus.
Kā priecīga diena nāk rudenā numurs.
Kā svece ar degli, kā daudzziņš draugs.

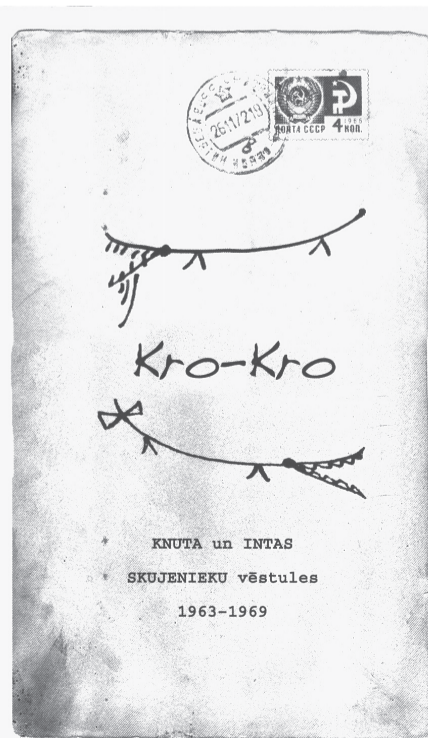
Ko redzēsim žurnāla krāsainos vākos?
Dzejas un prozu, gleznas kā dzirkstis,
Ziņas ar svaru par latviešiem pasaulē
Mums noliktas priekšā kā dzintara graudi.

Jaunās Gaitas līdzgaitnieks,
Abonētājs Anglijā

JAUNA GRĀMATA

„Kro-Kro”

*Knuta un Intas Skujenieku vēstules.
1963-1969. – 544 lpp.*

Grāmatā „Kro-Kro” sako-pota dzejnieka Knuta Skujenieka un viņa sievas Intas sarakste sešu gadu gaŗumā. Tas uzlūkojams par sava veida romānu vēstulēs, ko divi jauni cilvēki raksta viens otram pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados.

Skarbs un drāmatisks ir šo vēstuļu fons – dzejnieks izcieš sodu par „pretpadomju agitāciju un propagandu” stingra režīma labošanas darbu kolonijā Mordovijā. Vēstulēs bez sadzīves jautājumiem ir bezgala daudz milestības, savstarpējas uzticēšanās, te lasāmas dzejnieka pārdomas par literārā darba specifiku un izvēlētā dzīves ceļa pārliecību. Sieva šajos gados sniedz ne tikai morālu un

materiālu atbalstu, bet kļūst par nopietnu un atbildīgu līdzgaitnieci Knuta Skujenieka literārajās gaitās. Vēstulēs viņš tiek uzrunāts par Krokodilu, viņa – par Krokodilieni. Apgāda „Vesta-LK” izdotajā grāmatā Daigas Brinkmanes mākslinieciskajā noformējumā izmantoti vēstuļu faksimili – dzejnieka zīmētie krokodili un atsevišķu dzejoļu rokraksti.

Grāmata jau ir Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās, arī Okupācijas mūzeja grāmatu galdā. Interesenti ASV, Kanadā un citur Eiropā to var saņemt pa pastu, sazinoties ar *Laika* un *Brīvās Latvijas* redakciju.

Cena (t.sk. sūtījuma)

Eiropā – Euro 15,-
ASV un Kanadā – USD 25.-

CEĻĀ PIE LASĪTĀJA

Gunars Janovskis. „Purvā”

*Zigmunda Skujiņa un
Sarmītes Janovskas-Ērenpreiss ievadvārdi*

„Pirms trīsdesmit viena gada tolaik tik tālajā Amerikā izdevniecības “Grāmatu Draugs” klajā laistā “Purvā” pirmā daļa uz mana galda nokļūst tikai tagad. Viss apgriežas ar kājām gaisā. Nākotnes sapņi kļuvuši par pagātnes atmiņām, fantazijas radītais gribot negribot jāsamēro ar īstenību, sajūta tāda, it kā lasītu Žila Verna romānu par zemeslodes apceļošanu astoņdesmit dienās.

Nav šaubu, ka Gunara Janovska daudzo darbu vidū romāns “Purvā” ieņem īpašu vietu un dažā labā lasītājā var izsaukt arī neizpratni. Veicot šī darba, tā teikt, archeoloģiju, var iedomāties iemeslus, kāpēc otrās daļas rakstīšanu Gunars uz laiku pārtrauca. Atsauksmes bija pārāk dažādas. Anšlavs Eglītis, kuŗa spriestspēju literatūras

lietās respektēju, savulaik kolēgam draudzīgi ieteicis “purvā tālāk nedoties”.

Mērot ar realitātes aršīnu, pie tādās domas var nonākt. Taču manuprāt runa ir par sapni, kas šodien pārsteidz nevis ar detaļu precizitāti, bet ar būtības gaišredzību. Jūs nepiekrītat? Tad lūdzu nosauciet vēl kādu, kurš 1978. gadā būtu redzējis, ticējis vai tēlojis Latviju 1988. gadā (tieši un precīzi 1988. gadā) kā ārpus Padomju Savienības esošu valsti. Katrā gadījumā tā laika polittechnologu saietu plašākos atreferējumos šāds scēnārijs netiek publiskots.”

No Zigmunda Skujiņa ievada romāna „Purvā” jaunajam izdevumam

SEKOJIET REKLĀMAI

REPLIKA

Par skeletiem skapī jeb Latvijas latviešu prezidenta Andra Bērziņa lielā alošanās

Andris Bērziņš ir Latvijas latvietis. Un viņš domā, ka ir Latvijas latviešu prezidents. Un atbilstoši tam rīkojas: meklē Latvijas latvieti Satversmes aizsardzības biroja vadībai (sk. *Bērziņš: SAB vadītājam jābūt Latvijas latvietim*, 19.09.2012.), aicina aizceļojušos Latvijas latviešus atgriezties mājās (sk. *Valsts prezidenta Andra Bērziņa uzruna tautiešiem valsts svētkos*, 18.11.2011.), bet attiecībā

uz tiem Latvijas pilsoņiem un latviešiem, kuŗi dzīvo ārzemēs ilgstoši, Andris Bērziņš ir lakonisks – lai jau dzīvo, tur neko jaunu izdomāt nevajag (sk. *Valsts prezidents atzinīgi novērtē latviešu diasporas līdzšinējo devumu un nākotnes lomu Latvijas izaugsmei*, 18.07.2012.).

Problēma tik tā, ka šādas runas vairāk atbilst pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumam,

kad Latvijas latvieši iemēģināja roku latviskas Latvijas veidošanā. Iedibināja politisku sistēmu, kas pēcāk kļuva pazīstama pēc augstākajiem korumpētības rādītājiem Eiropā, izveidoja latvisku armiju, kuŗā ārpusreglamenta attiecību jeb *ģedovščinas* ekscesi uzdzina drebuļus pat tiem, kuŗiem ir padomju armijas pieredze, un ķērās pie savu banku dibināšanas (*Banka Baltija, Rīgas*

Pirmā komercbanka, Parex banka, Krājbanka).

Varam droši teikt, ka latviskas Latvijas pastāvēšana beidzās līdz ar krīzi un latvisko banku krachu. To noteikti pasteidzināja Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā 2004. gadā. Eiropas dotās iespējas Latvijas latviešiem šķita tik fantastiskas, ka aizmirsās elementāra piesardzība, un viss beidzās ar lielu blikšķi – tādu blikšķi, kādu jau-

nāko laiku vēsturē pieredzējusi reti kuŗa valsts. Šodien ļoti liela daļa vienkāršo Latvijas latviešu (lasi – 10% no visiem vai 30% no jauniešiem) jau ir prom no latviskās Latvijas. Apnicis, kā citi Latvijas latvieši schēmo (lasi – lieliski pārzina Latvijas situāciju), apvaino cits citu (lasi – ikvienam pa „skeletam” skapīti) un domā tālo deviņdesmito gadu kategorijās.

Aldis Austers

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidenta vizīte ASV

Valsts prezidents Andris Bērziņš devies nedēļu ilgā darba vizītē uz ASV. 24. septembrī Ņujorkā, notika Latvijas Valsts prezidenta darba pusdienas ar Lietuvas Republikas prezidenti Daļu Grībauskaiti. Valstu vadītāji pārrunāja Latvijas un Lietuvas divpusējo attiecību aktuālākos jautājumus, kā arī pievērsās Baltu vienotības dienai, kas šogad norisinājās 22. septembrī Bauskas pilī un tās apkārtnē.

Valsts prezidents Andris Bērziņš ANO Ģenerālās asamblejas 67. sesijā augsta līmeņa tikšanās laikā teica runu par likuma varu.

***

Baltu vienības diena

22. septembrī Latvijas un Lietuvas pilskalnus un citās vēsturiski nozīmīgās vietās tika iedegti uguns kuri, svinot Baltu vienības dienu, kas iedibināta, pieminot 1236. gadā notikušo Saules kauju. Tajā lietuviešu un zemgaļu spēki sakāva Zobenbrāļu ordeni. Baltu vienības diena tika svinēta arī Polijā, Puskas pilsētā, kur dzīvo liela lietuviešu kopiena. Zīmīgajam datumam par godu Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un Lietuvas ārlietu ministrs Audronis Ažubalis plašsaziņas līdzekļos sniedza kopīgu paziņojumu par baltu vienotību vēsturiskā un mūsdienas skatījumā. „Balti – latvieši un lietuvieši, kas pirms tūkstošiem gadu apmetušies Baltijas jūras krastos, nepārtrauktā cīņā par savu pastāvēšanu, un ciešot milzīgus cilvēku un materiālos zaudējumus, ir spējuši nosargāt savu valodu un attīstīt unikālo kultūru,” teikts ministru kopīgajā paziņojumā.

Latvijā centrālie Baltu vienības dienas sarīkojumi norisinājās Bauskas pilī un pilskalnā, līdztekus dažādām mākslas kopām piedaloties arī Latvijas un Lietuvas valdības un pašvaldību vadības pārstāvjiem. Tika izrādīta lietuviešu dokumentālā filma „Saules kauja” ar subtitriem latviešu valodā.

***

Par Satversmes grozījumiem

Konstitucionālo tiesību komisija pabeigusi darbu ar Satversmes izvērtējumu. Tas sākas ar divvalodības referendumu un radīja jautājumu, vai tautas nobalsošana par šo jautājumu vis-

pār drīkstēja notikt. Secināts, ka nebūtu optimāli Satversmē noteikt negrozāmus pantus. Konstitucionālo tiesību komisija tā vietā ieteikusi Satversmes kodolu atspoguļot paplašinātā preambulā. „Ja noteiktu negrozāmu tekstu, tas nozīmētu, ka tekstu nevar attīstīt un papildināt tā, ka kodols tiek nostiprināts,” atzina komisijas vadītājs Egils Levits.

***

Par Visaginas AES

Baltijas Ministru padomes sanāksmē Lietuvas galvaspilsētā Viļņā panākta vienošanās dibināt Visaginas atomelektrostacijas (AES) projekta kompaniju un starpvaldību darba grupu. Lietuvas, Latvijas un Igaunijas premjēri Andrius Kubilius, Valdis Dombrovskis un Andrus Ansips parakstījuši memorandu par turpmāko darbību AES projekta attīstīšanā. Visaginas AES projekts virzās uz priekšu, un sarunas par šobrīd vēl neatrīsinātiem jautājumiem būtu jāpabeidz pēc iespējas drīzāk.

***

Dombrovski min par Barrozu pēcteci

Vācijas laikrakstā *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, atsaucoties uz Eiropas Parlamenta deputātu teikto, Latvijas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis minēts par vienu no kandidātiem uz Eiropas Komisijas (EK) prezidenta amatu. Pašreizējā EK prezidenta Žozē Manuela Barrozu otrs piecu gadu amata termiņš beigsies 2014. gada novembrī. Pēc 2014. gada vasarā paredzētajām Eiroparlamenta vēlēšanām Barrozu varētu nēgūt pietiekamu politisko atbalstu, lai paliktu amatā uz trešo termiņu. Nākamais EK prezidents būs vai nu no sociāldemokrātiem, vai arī no Eiropas Tautas partijas. Amata kandidātu vidū minēti Polijas premjērmīnistrs Donalds Tusks, Zviedrijas valdības vadītājs Fredriks Reinfelts, Somijas premjērs Jirki Katinens un Latvijas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis.

***

Atklāts kautiņš

Tā NRA dēvē polemiku, kas izraisījies starp partijas *Vienotība* līderi, Ministru prezidentu Valdi Dombrovski un *Saskaņas centra* (SC) redzamāko figūru

Rīgas pilsētas galvu Nilu Ušakovu. Izrādās, ka Rīgas pilsētas galvas krēsls ir ne mazāk iekārojams par ministru prezidenta portfeli. Apmainījušies ar pieklājības frazēm par to, kuŗa no partijām ir Latvijas valstij kaitīgāka, abi politiķi nekautrējās publiski mazgāt arī viens otra partijas netīro veļu. Ušakovs *Vienotību* vaino gan negodīgā amatu sadalē Saeimā, gan *Krājbankas* bankrotā, līdzekļu tērēšanā *airBaltic* konsultantiem, kā arī Latvijas Hipotēku un zemes bankas atdošanā par santīmiem. Nepaliekot parādā, V. Dombrovskis paziņoja, ka SC nodarbojas ar priekšvēlēšanu demagoģiju un atbalsta klaji pretvalstiskus lēmumus.

***

Rīgai dāvina Ķīnas arku

Rīgā ar dāvanām bija ieradusies Ķīnas pilsētas Sudžou delegācija vicemēra Ksu Huiminga vadībā, lai svinētu abu pilsētu sadraudzības 15. gadadienu. Kronvalda parkā tika atklāta Ķīnas klasiskā stila arka. Rīgai dāvinātā arka ir papildinājums Ķīnas klasiskā stila līpenei, ko 2001. gadā Sudžou pilsēta uzdāvināja Rīgai 800 gadu jubilejā. Sarīkojumā piedalījās Ķīnas vēstnieks Latvijā Hu Ješuns un Rīgas domes vadība.

***

Restaurēts pieminēklis Intā

Latvijas Avīzē ziņots, ka Intas pilsētā, Krievijas Komi republikā, restaurēts leģendārais pieminēklis visiem gulaga nometnēs ieslodzītajiem latviešiem – „Dzimtenei”. Monuments ar represēto latviešu uzņēmību tika uzstādīts 1956. gada 29. jūlijā, taču pēdējos gados tā tehniskais stāvoklis strauji pasliktinājās.

Pieminēklā autors bija represētais Edvarts Sidrabs, un tā uzcelšana toreiz prasīja daudz pūļu, lai arī jau bija sācies „Chruščova atkusnis”. Apmēram 2,5 m augstajā pieminēklī attēlota sievietē latviešu tautstērpā – Māte Dzimtene. Ozolazars, ko tā tur labajā rokā, simbolizē izturību. Dzijas kamols kreisajā rokā ir mūžīgas piemiņas un līdzjutības zīme. Trīs auseklišā zīmes nozīmē atdošanos no tumsības un gaišo nākotni. Restaurācijas darbu veikšana uzticēta tēlniekam Genadijam Stepanovam.

Pieminēklis Bauskas aizstāvjiem

Bauskā atklāts pieminēklis Bauskas aizstāvjiem pret otrreizējo padomju okupāciju 1944. gadā. Cīņas par šo skaisto Zemgales pilsētu ilga no 28. jūlija līdz 14. septembrim, un tajās piedalījās ievērojams skaits latviešu kaŗavīru, kā arī jauni puisi un iesirmi vīri no Bauskas atsevišķā bataljona. Katru gadu 16. martā un 14. septembrī tiek godināti kritušie latviešu kaŗavīri viņu atdusas vietās. Tagad atklāts pieminēklis arī tiem Bauskas aizstāvjiem, kuŗu kapavietas nav vairs atrodamas. Pieminēklā iniciators un uzcelšanas organizators ir leģionārs Imants Zeltnis.

Neizpratni Aizsardzības ministrijā radījis izvēlētais uzraksts uz pieminēklā Bauskas aizstāvjiem – „Latvijai jābūt latviešu valstij”. AM preses sekretārs Airis Rikveilis norādījis, ka pret padomju armiju cīnījušies arī citu tautību pārstāvji, ne tikai latvieši.

Krievijas vēstniecība Latvijā paudusi nosodījumu par pieminēklā izveidi Bauskas aizstāvjiem pret otro padomju okupāciju 1944. gadā. Paziņojumā vēstniecība kategoriski nosodījusi pašvaldības līdzekļu ieguldīšanu pieminēklā izveidē „Waffen-SS policijas soda bataljonu kaujiniekiem”. Bauskas pilsētas galva Valdis Veips paziņojis, ka ap pieminēkli, kam nav nekā kopīga ar nacismu, ir sacelta nepamatota, tendencioza un provokatīva ažiotaža.

***

Jaunas idejas

Nākotnes nama iekārtošanā

Slavenais latviešu arhitekts Gunārs Birkerts Okupācijas muzejā radīja *Nākotnes nama* maketu un stāstīja par jaunām iecerēm. *Nākotnes namā* paredzēta īpaša telpa, ko arhitekts nosaucis par Kluso telpu. Tās iekārtojums simbolizēs pāreju no pelēkuma, tumsas uz gaismu. Apdarei paredzēti dabiskie materiāli – koks un akmens, apgaismojums – dienas gaisma. Simboliska nozīme piešķirta arī ūdenim un ugunij – sveces liesmai. Birkerts aicināja nelietot elektriskus sūkņus ūdens kustībai vai automatisku mūzikas atskaņošanu, lai saglabātu pēc iespējas vairāk dabiskuma un vienkāršības.

Pēc iepriekšējiem plāniem *Nākotnes nams* būtu jāuzceļ līdz 2013. gada nogalei, taču projekta īstenošanu kavē birokrātiski šķēršļi. Okupācijas muzeja personāls uz pagaidu telpām Raiņa bulvārī 7 pārcelsies oktobra vidū, muzeja ekspozīciju slēgs 31. oktobrī.

***

Seminārs „Globālā latviešu saziņas tīkla izveidošana”

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) un Ārlietu ministrija sadarbībā ar latviešu diasporas institūcijām – ELA un PBLA 12. novembrī Rīgā rīkos semināru „Globālā latviešu saziņas tīkla izveidošana”. Seminārā piedalīsies ārzemju latviešu tīmekļa portālu un laikrakstu redaktori, Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas pārstāvji, sabiedrisko organizāciju un valsts institūciju pārstāvji. Semināra mērķis ir noskaidrot, kas ir tie satura formāti, kas uzrunā ārzemju latviešu kopienas.

***

Ušakova konkurente varētu būt...

Nacionālās apvienības *Visu Latviju!*/TB/LNNK un Reformu partijas biedri izteikuši vēlēšanos par kandidātu Rīgas pilsētas galvas amatam Rīgas domes vēlēšanās redzēt sievieti. Par pretendenti uz šo posteni ierosinās apspriest tieslietu ministra padomnieci Baibu Broku. Laikā, kad Tieslietu ministriju vadīja Gaidis Bērziņš, viņa bija ministrijas parlamentārā sekretāre. Bērziņa ieskatā Baiba Broka būtu cienīga startēt Rīgas domes vēlēšanās ar pirmo numuru. Viņš pats neplāno kandidēt pašvaldību vēlēšanās.

***

Rakstniecības atbalsta fonds

Melngalvju namā pēc Valsts prezidenta Andra Bērziņa iniciatīvas tiek dibināts nacionālas nozīmes rakstniecības atbalsta fonds. Fonda dibinātājas dzejniece Liāna Langas ieskatā mērķis ir izveidot būtisku materiālo atbalsta formu latviešu literatūras tapšanai, kas līdz šim ilgstoši tikusi apdraudēta valsts ekonomiskās situācijas un nepārdomātās kultūrpolitikas dēļ. Līdzīgi atbalsta fondi, kopjot mecenātisma tradīcijas, darbojas daudzviet pasaulē.

Ziņas sagatavojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Kad valdošie ir neapbrēķināmi

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

“Rietumvalstīs lūko radīt Irānā sausumu, izklīdinot mākoņus un novēršot lietavas,” aci nepamiršķinot, teica Irānas prezidents Mach-

muds Achmadinedžads, uzstājoties ar runu Golestanas provincē: “Ienaidnieks izklīdina mākoņus, kas tuvojas mūsu zemei, un tādējādi rodas sausums. Bet arī šajā karā Irāna uzvarēs!”

Irānas dienvidu provincēs ilgi nebija nokrišņu, plosās smilšu vētras, zeme saplaisājusi un situācija ir bēdīga. Tas tieša. Bet kuŗš tad izraisīja ne mazāk postīgu sausumu ASV Vidējo Rietumu pavalstīs? Rietumi mazochisma lēkmē kaitē paši sev?

Bet tā jau ir tā nelaime, ka Irānas prezidents Achmadinedžads nespriež loģiski un racionāli, bet dzīvo reliģiskas apsēstības transā. Irānas Islāma Republika, ko 1979. ga-

dā pasludināja ajatolla Homeini pēc rietumnieciskā, bet autoritārā šacha režīma gāšanas, ir savdabīga valsts, kuŗas ideoloģijas pamatā ir islāmticības šūtu atzara mesiānisms, kuŗa dogmas ietekmē Achmadinedžada domāšanu.

Viņš savās runās bieži piemin Mahdi - t.s. divpadsmito jeb slēpto imamu: kad “pienāks tā diena”, šis radīsies no nekuriens un pasaulē pieveiks ļaunumu, - tā nu būšot pasterdiena, gals visiem nešķīstajiem neticīgajiem un Dieva ienaidniekiem.

Achmadinedžads spriež, ka šī diena, kad atnāks Mahdi, ir jātuvinā, jau tagad apkaļojot Lielo Sātānu - ASV un Mazo Sātānu - Izraēlu. Šis valsts oficiālais nosaukums netiek minēts. Teherānā runa allaž ir par “cionistisko veidojumu (Zionist Entity), ļaundabīgu augoni islāma pasaules serdē”, kuŗam esot jāpazūd.

Irāna nu jau kādus desmit gadus tiecas sasniegt tādu urāna bagātī-

nāšanas pakāpi, kas ļautu uzbūvēt pašiem savu atombumbu. Sen jau neviens netic oficiālās Teherānas apgalvojumam, ka Irāna tikai vēloties izmantot urānu kodolspēkstacijām un medicīnai (!). Neviens vairs nešaubās par to, ka Irāna tiecas tikt pie kodolieročiem, lai kļūtu par dominējošo valsti Tuvajos Austrumos un diktētu savu gribu (un iegribas) Ēģiptei un Sauda Arabijai, kur valdošā reliģija ir islāmticības sunnītu atzars - šīisma sāncensis.

Izraēla, apzinoties Achmadinedžada un Irānas pašreizējā garīgā un laicīgā vadoņa - ajatollas Hameneji neapbrēķināmību un nemīgtās deklarācijas, ka “cionistiskais veidojums” iznīcināms, Irānas tuvošanos atombumbas ieguves “sliksnim” vērtē par **eksistenciālu** apdraudējumu.

Tē nu būtu vietā atgādinājums: aukstais karš starp ASV un PSRS ilga pāri pusgadsimtam, taču kodolieroči netika izmantoti, jo abu

lielvalstu vadītāji bija apbrēķināmi, viņi saprata, ka kodolkaŗš nozīmētu dubultu pašnāvību. Un abām lielvalstīm kodolieroči lieti nodevēja vienam mērķim: **deterrence**. Runa ir par **Mutual Assured Destruction - MAD!**

Izraēlas valdība nepaļaujas uz Irānas varasvīru *veselo saprātu*. Tāpēc ir izstrādāts plāns Izraēlas stratēģiskās aviācijas akcijai - ar mērķi sabumbot (konvencionāli!) Irānas “atombūves objektus”, vismaz pamatīgi aizkavējot Teherānas ieceres īstenošanu.

Š. g. aprīlī vācu rakstnieks, Nobela prēmijas laureāts Ginters Grass nāca klajā ar tādu kā dzejojumu, kuŗā apgalvo, ka Izraēlas mērķis esot genocīds, pārvērst Irānu kūpošā tuksnesī, un pārmet Vācijas valdībai tādu zemūdeņu piegādi Izraēlai, kas spētu izšaut raķetes ar kodolgalviņām.

Istenībā šīs zemūdenes paredzētas otrajam jeb atbildes triecienam: ja Irāna noņemtu atombumbu uz Telavīvu un mazā Izraēla tiešā un pārnēstā nozīmē tiks paralizēta, no šīm zemūdenēm, kas patrulē jūru plašumos, tiks izšautas raķe-

tes, kuŗas nu gan pārvērtīs drupās ne tikai Teherānu vien. Šīs zemūdenes atrodas pastāvīgā gatavībā, lai Achmadinedžads **zinātu**, ko viņam nozīmētu trieciens pret Izraēlu. Neko vairāk!

Taču Achmadinedžads ir neapbrēķināms...

Viņš, piemēram, ir spējīgs vērsties pret Lielo Sātānu - ASV, bloķējot Hormuzas jūras šaurumu, pa kuŗu plūst krietna daļa no pasaulē patērētās naftas. ASV apņēmušas to nepieļaut un jau tagad koncentrē kaŗa floti un aviāciju necik tālu no Irānas krastiem.

Viskodolīgāk pašreizējo situāciju raksturo stratēģisko pētījumu centrs STRATFOR: Irāna, Izraēla un ASV **blefo**: visas trīs izskatās draudīgāk, nekā tās pašas gribētu. Izraēla draud uzbrukt Irānai ar vai bez ASV, bet tai nāksies samierināties ar nopietniem militāriem ierobežojumiem. Irāna apdraud Hormuzas jūras šaurumu, bet zina, ka tas Amerikai nozīmēs kaŗu. ASV vēlas savaldīt Irānu reģionālā mērogā, bet nealkst militāru iejaukšanos.

Dzīvosim - redzēsim.

Franks Gordons

Jo tālāk, jo trakāk

Pasaulē ir gana daudz valstu, kuŗu sakarā varētu lietot virsrakstā minētos vārdus. Tā, piemēram, **Sīrijā** civiliedzīvotāju slaktiņš turpinās, valsts diktators ir iecirties tik tālu, ka izbēgt no revolūcijas viņam vairs nav iespējams. Afgānistānā arvien biežāk vietējie kaŗavīri un likumsargi, kuŗus koalīcijas spēki apmāca, lai tie paši varētu pārņemt kontroli pār savas valsts drošību, ieročus vērs pret saviem skolotājiem un padomdevējiem. Ķīna un Japāna kašķējas par vairākām saliņām, kas atrodas jūrā starp abām valstīm.

Amerikas Savienotajās Valstīs vai katru dienu kāds no Republikāņu partijas kandidātiem uz vienu vai otru amatu pasaka kaut ko pilnīgi ārpus loģikas un sakarības. Te partijas ASV Senāta kandidāts paziņo par „lēģitīmu izvarošanu,” te atkal caurkrituša prezidenta amata kandidāta ieskatā būtu aizliedzami visi kontrceptīvie līdzekļi, savukārt, ja domājam par cilvēku, kuŗš uzvarēja Republikāņu partijas priekšsacīkstēs, tad ik pēc pāris dienām top zināms, ka viņš kārtējo reizi pateicis kaut ko patiesi muļķīgu. Amerikā dzīvojošie *Laika* lasītāji zina, par ko ir runa. Visi, kuŗi saņem kādus valsts pabalstus, ir slinki un sevi uzskata par upuriem. Kandidātam vieglāk būtu uzvarēt, ja viņš būtu ne vien Meksikā dzimis, bet arī meksikānis. Par nabadzīgiem cilvēkiem viņš nedomā u.tml.

Taču Sīrija un Ķīna no mums Latvijā ir patālu, Afgānistānā mēs piedalāmies procesā, bet paredzams, ka drīz mūsu kaŗavīri brauks mājās, un Amerika ir otrā okeana krastā. Daudz tuvāka valsts, par kuŗu allaž varam teikt „jo tālāk, jo trakāk”, ir mūsu dārgā kaimiņvalsts **Krievija**. Taisnības labad var teikt, ka kaimiņos mums

ir divas tādas valstis, arī Baltkrievija, kā bija redzams nu jau leģendārajā stāstā par plīša lāciņiem no Zviedrijas un valsts diktatora visnotaļ histērisko reakciju pret šīm rotaļmantiņām. Taču Baltkrievija starptautiski ir kopumā izolēta, bet pret Krieviju pasaulē nekādas sankcijas nebūt negrasās izvirzīt.

Cars Vladimirs labi zina, ka viņa vienpersoniskā un bieži vien itin apšaubāmā teikšana daudziem krievu tautības ļaudīm pamazām noriebjas. Un tas, starp citu, ir nozīmējis visnotaļ masīvu emigrāciju, kā arī un it īpaši kapitāla aizplūšanu no valsts, jo arī investētāji nav pārāk laimīgi par valsti, kuŗā itin visu nosaka viens pagalam kapriss cilvēkbērns. Šī gada pirmajos astoņos mēnešos no Krievijas aizplūda 52 miljardi dolaru. Tā ir prātam neaptverama summa, bet process turpinās, un, kā vēsti speciālisti, līdz gada beigām tas varētu sasniegt 65 miljardus dolaru un vairāk.

Kāds ir risinājums? Pirmkārt, Putins ir centies sevi prezentēt tādā kā mačo lomā. Zināms, ka viņš ir džudo lietpratējs ar melno jostu, bet vēl vairāk viņš piedalās dažādos citos sporta veidos - kāpj zemūdenē, lai nolaiestos dziļum dziļi ūdenī, apgalvo, ka ir nogalinājis tīģeri, kas citādi būtu uzbrucis televīzijas operātoriem (lieki teikt, ka nekas netiek darīts, ja to nefilmē televīzijā, lai par „varoņdarbiem” uzzinātu visa Krievijas tauta), piedalās meža ugunsgrēka likvidācijā, vada lidmašīnu, starp citu, bēdīgi slavenajā gadījumā, kad viņš it kā vadīja putnu baru, braucot ar motociklu, un katrā izdevīgā mirklī novelk kreklu, lai ikviens varētu aplūkot viņa muskuļus. Tīri brīnums, ka cilvēkam atliek laiks nodarboties ar prezidenta būšanām, taču saprast jau var - ja politika ir apšaubāma, tad tās galvenais organizētājs vismaz cenšas ap sevi radīt personības kultu. Gluži tik traki,

kā kādreiz bija Staļinu laikā, tas gan nav, bet tālu no toreizējās situācijas arī nav.

Taču galvenais tomēr ir minētā apšaubāmā politika. Gadījums ar panku grupas meitenēm bija tikai viens no daudziem piemēriem, kā Putina režīms arvien stingrāk un stingrāk piegriež skrūves. Kopš brīža, kad viņš trešo reizi tika ievēlēts par prezidentu, ļoti pamatīgi pastiprināti noteikumi par mitiņiem un manifestācijām, - ja režīmam kaut kas šādos notikumos netik, tad sodi var būt ļoti bargi. Cik nav dzirdēts par aizturētiem opozicionāriem, piemēram, par leģendāro šachistu Gariju Kasparovu, aktīvo blogu izmantoāju Aleksandru Navalniju, politiķi Borisu Nemcovu u.c. Pavisam nesen režīmam apnika viena no skaļākajām opozīcijas balsīm Krievijas parlamentā - deputāta Genadija Gudkova balss. Parlamenta vairākums nobalsoja par viņa mandāta atņemšanu. Kā jau Krievijā, tika arī „piemeklēts pants” - Gudkovs it kā esot nelikumīgi pelnījis naudu ar savu parlamentāro statusu. Taču neviens tam īpaši netic. Muti ciet, un cauri. Gudkovs droši vien drīz pievienosies citiem opozicionāriem, kuŗus Kremlis un tā rokaspuiši vai nu ir ieslodzījuši līdz pasterai dienai (Michails Hodorkovskis), vai arī „novākuši no trases” (Sergejs Magnickis, Anna Poljtkovska, Aleksandrs Lītvīņenko un daudzi, daudzi citi).

Tāpat Kremlis ir vērsies pret starptautiskām organizācijām, kuŗas darbojas Krievijā, un paziņojis, ka jebkuŗai organizācijai, kas saņem finansējumu no ārvalstīm, ir jāreģistrējas „ārvalstu aģenta” statusā. Vistrakākais ir gadījums ar ASV organizāciju USAID, kuŗa visā pasaulē sniedz attīstības un humāno palīdzību. USAID biroju Maskavā Kremļa režīms nesen aizklāpēja ciet.

Viss teiktais ir krasā pretrunā ar

to, kas rakstīts Krievijas Federācijas konstitūcijā. Tur ir garantēta runas brīvība (tikai ne tad, ja brīvi runā cara un viņa galma oponenti), tur ir garantēta cenzūras aizliegšana (tikai ne tad, ja cenzūras objekts ir runājis pret režīmu un tā interesēm), tur ir teikts, ka „Krievijas federācijas pilsoņiem ir tiesības pulcēties miermīlīgi un bez ieročiem, lai rīkotu sapulces, rallijus, demonstrācijas, parādes un piketus” (tikai ne tad, ja to dara opozicionāri) u.tml. Protams, Krievija nav vienīgā valsts pasaulē, kuŗā konstitūcija un tajā paredzētās garantijas ir tikai butaforija, kam istajā dzīvē nav ne mazākās nozīmes. Galu galā arī PSRS konstitūcijā bija „garantētas” visādas cilvēka tiesības, ko politbirojs un tā paspārnē strādājošās „likuma aizsargāšanas” iestādes it vienkārsī ignorēja, taču tas mūsdienu Krievijas būtību nemaina nemaz, jo arī tagad Kremlis apgalvo, ka nekur citur pasaulē cilvēktiesības netiek turētas augstākā vērtē kā Krievijā. Tur nu pat sētas stabam jāsmejas.

Maskava ir panākusi, ka civilizētā pasaule no minētajām problēmām kautrīgi novērsas, un tam pamatā ir divi faktori. Pirmkārt, Krievijas rīcībā joprojām ir ievērojams kodolarsenāls, taču tas jau ir bubulis, jo pat viskrasāk apraktie Kremļa ļaudis diez vai riskētu ar kodolkaŗu, kuŗā bojā ietu neskaitāmi viņu pašu valsts iedzīvotāji. Otrkārt, Krievijai joprojām ir dabas resursi, ko izmanto liela daļa Eiropas - un ne tikai. Taču arī šajā jomā milža kājas visnotaļ kļūst ļodzīgas. Pirmkārt, Eiropas komisija ir uzsākusi izmeklēšanu - vai Kremļa pilnīgā kontrolē pārņemtā energosabiedrība *Gazprom* nepārkāpj konkurences noteikumus, jo nav nekādu šaubu, ka *Gazprom* ne mirkli nekautrēties, savās rokās sagrābt energosistēmas elementus visā „bijušajā PSRS” un arī ārpus tās.

Paredzams, ka vairākas valstis, kuŗas tas tā notiek, pret Krieviju vērsīsies starptautiskajās tiesu instancēs, un, lai arī grūti paredzēt,

kā tas viss beigsies, ir nepārprotams fakts, ka Krievija gāzes piegādes ziņā vairākās valstīs, arī Latvijā, ir monopoliste. Turklāt arvien aktīvāk Eiropā tiek attīstīta tā dēvētās slānekļa gāzes meklēšana. Lai arī tas nav gluži neapstrīdams process, zinātnieku ieskatā ārpus Krievijas Eiropā ir pietiekami daudz šāda veida gāzes, lai visu kontinentu ar to apgādātu daudzu gadu desmitu garumā. Nekas cits, protams, Kremļa interesēm nespētu vairāk kaitēt, tāpēc jādomā, ka Putins un viņa galms to apzinās pietiekami labi.

Cinīķis Putins savas valsts iekārtu dēvē par „suverēnu demokrātiju”. Suverēna varbūt šī visnotaļ patvaļīgā sistēma ir, bet ar demokrātiju tai nūdien nav nekā kopīga. Vienīgā atšķirība starp PSRS un mūsdienu Krieviju ir tā, ka valsts robežas vairs nav slēgtas un kapitālisms sit augstu vilni. Visādi citādi tā ir tā pati vienpartijas diktatūra, kāda bija PSRS laikā. Latvijai par to īpaši satraukties nav vērts, galu galā mēs esam NATO dalībvalsts „ar visu no tā izrietošo”. Smagāks jautājums ir par Krievijas „mīksto spēku” - par propagandas vilni, kas ne jau gluži bez Kremļa ziņas veļas pāri mūsu valstij un citām „tuvajām ārzemēm”. Taču arī tas nav nekas baisi traģisks. Atliek vienīgi gaidīt, līdz opozīcijas masa Krievijā sasniegs kritisko līmeni, jo tur notiekošais, jādomā netiek aizvien lielāki daļai valsts iedzīvotāju. Jā, caurmēra krievu pilsoni joprojām *zombē* Kremļa visuresošā propagandas balss, it īpaši televīzijā, bet katru reizi, kad Putins piegriež skrūves ciešāk, atkal krietna daļa krievu saprot, ka tā tomēr nevar.

Vai kādreiz no Krievijas sanāks normāla, civilizēta un demokrātiska valsts? Grūti spriest, lai gan var droši teikt, ka paredzamā nākotnē tas tā nenotiks. Taču tik un tā zēl, jo krievu tauta nav pelnījusi iekārtu, kas tai uzsēdusies uz kakla, un ne vien krievi, bet arī visa pasaule justos daudz labāk, ja situācija būtu citāda.

Kārlis Streips

NAMS, KAS VIENO PAAUDZES

Krišjāņa Ķergalvja nama īpašnieks un saimnieks Andrejs Pebo sarunājas ar Gundegu Saulīti

Krišjānis Ķergalvis dzimis 1856. gada 25. oktobrī Jaunpilī. Mācījies Rīgas amatniecības skolā. Jaunības gados Rīgā strādājis par mūrnieku, 1890. gadā kļuvis par amata meistar, bet 1902. gadā par Mazās ģildes mūrnieku amata vecāko. Pirms 1. pasaules kara K. Ķergalvis bija viens no vadošajiem būvuzņēmējiem, ir cēlis daudzus ievērojamus pilsētas namus – Rīgas biržas komercskolu (tag. Mākslas akadēmiju), Nacionālo

teātri, pasta namu, dzelzceļa virsvaldi, 2. Rīgas pilsētas slimnīcu, Sarkanā krusta slimnīcu, Centrālcietumu, Dubultu, Ķemeru, Sv. Krusta baznīcu u.c.

Bijis Rīgas Latviešu biedrības krājkases direktors, Rīgas Latviešu biedrības runasvīrs, Dziesmu svētku rīcības komitejas loceklis, darbojies *Dzimtenes Vēstneša* izdevniecībā. Miris 1936. gadā.

Vai kādreiz, staigājot pa Rīgas ielām, esat iedomājušies, cik cieši cilvēku likteņi savijušies ar viņu būvēto vai apdzīvoto namu likteņiem? Rīgā, Krišjāņa Valdemāra ielā 33 slejas izcilā būvniekmeistara Krišjāņa Ķergalvja nams, mūsdienās viens no skaistākajiem un vislabāk uzturētajiem galvaspilsētas namīpašumiem. Tā fasādes daļa, kas vērsta pret ielu, uzcelta tieši pirms simt gadiem, vēlāk piebūvētas vēl citas ēkas daļas, kas ietver izkoptu un apzaļumotu pagalmu. Bet parādes ieejas arkā ikvienu nācēju uzrunā atgādinājums par Krišjāņa Ķergalvja devumu Rīgas pilsētai un fakti par šī varenā un cēlā nama vēsturi. Mans sarunu biedrs ir Krišjāņa Ķergalvja mazmazdēls Andrejs Pebo, kurš divdesmit gadu laikā slavenā senča mantojumam atdevis laikmetu griežos zaudēto spožumu un nu kopā ar mājas iedzīvotājiem un īres biroju darbiniekiem gatavojas svinēt Ķergalvja nama simt gadu jubileju.

Jūs labi pārzināt nama tapšanas vēsturi, tātad Ķergalvja nams tika uzbūvēts 1912. gadā? Kas vēl zināms par šo laiku?

Tajos laikos mājas būvēja divos gados: pavasarī ielika pamatus, līdz rudenim uzbūvēja sienas, ielika logu rāmjus, uzlika jumtu, tad visu ziemu mājai ļāva izsilt. Nākamā pavasarī darbus turpināja, nāca namdari, un rudenī piecstāvu mājā jau varēja izdot dzīvokļus. Ja ņem vērā, ka nekādas tehnikas nebija, tikai zirdziņi, kas ar ratiem pieveda smiltis, granti, akmeņus un ķieģeļus, tad varam iztēloties darbu vērienu un intensitāti. Rīgas ziedu laikos no 1911. gada līdz Pirmā pasaules kara sākumam pilsētā strauji auga. Ir dati, ka vienā pašā 1912. gadā Rīgā uzcēla 60 sešstāvu, 120 piecstāvu un 32 četrstāvu mūra ēkas. Varam tikai iztēloties, cik daudz cilvēku Rīga tolaik baroja, no laukiem ļaudis plūda tūkstošiem, jo te bija darbs un pārtība. Šiem pilsētas cēlājiem vajadzēja ēst, apģērbties, Ārriģā veidojās strādnieku rajoni, vi-

dusšķira tapa tikai pamazām. Tāpēc 1910. 11. gadā tā bija liela uzdrīkstēšanās un varbūt pat avantūra - uzsākt tik varena īres nama būvi, jo nemaz tik liels pieprasījums pēc plašiem dzīvokļiem nebija. Bet Krišjānis Ķergalvis, tolaik jau pieredzējis mūrniekmeistars un uzņēmējs, bija pārliecināts, viņš cēla ne tikai citiem, bet ķērās arī pats pie savas mājas celtniecības.

Diezgan grūti iztēloties, kā te, tagadējā Valdemāra ielā, varēja izskatīties pirms simt gadiem.

Te noteikti nebija pilsētas centrs, jo vecais Ķergalvis šeit, kur kādreiz bijušas Sv. Juŗa hospitāļa zemes, no krievu kupčiem izpirka ķīlu zīmes. Tie savus nelielos zemes gabalus bija iekļāvuši bankā. Sākotnēji te bijusi koka apbūve, viena otra koka māja tuvumā vēl tagad saglabājusies. Izpērkot iekļāto zemi, mans vecvectēvs tika pie apkārtnē viszemākā gabala, kas ir garš, pa vidu gājusi upītes vieta, arhitektiem dots uzdevums izstrādāt projektu ar plašu pagalmu un perimetrālu apbūvi. Tika pat sarīkots projektu konkurss, un pirmajā celtniecības posmā īstenota arhitekta Eduarda Frizendorfa iecere. Tā ir mājas daļa, ko uzbūvēja 1912. gadā, bet celtniecību kopumā pabeidza tikai pagājušā gadsimta divdesmitajos gados, kad divus pagalma korpusus uzbūvēja pēc jaunā arhitekta Paula Kundziņa projekta.

Kas bija Ķergalvja nama iedzīvotāji?

Ir zināms, ka te mitis viens no labākajiem Rīgas kakla un deguna ārstiem, te bijis viņa dzīvoklis un privātparake, tas nozīmē – aizņēma 12 istabu dzīvokli, 3 istabās bija poliklinika, īsu brīdi dzīvojis arī Zigfrīds Anna Meierovics, arī Itālijas sūtniecības 1. sekretārs, bet vienā no dzīvokļiem bija Padomju Savienības tirdzniecības pārstāvniecība. Tieši virs īpašnieka Krišjāņa Ķergalvja dzīvokļa mitinājies arī ievērojams grafīķis un Latvijas ģerboņa autors Richards Zariņš. Te bija

paredzēti dzīvokļi tā saucamās vidusšķiras ģimenēm.

Kā laikmetu maiņas veidojās mājas saimnieku liktenis?

Pats Ķergalvis nomira 1936. gadā, tobrīd jau mājā saimniekoja viņa jaunākā meita, mana vecmāmiņa Milda Ozoliņa. Viņas ģimeni 1941. gadā izsūtīja – vecmāmiņu, viņas vīru un trīs bērnus. Sibīrijā izdzīvoja tikai vecmāmiņa, jo viņa bija sīka, trausla sieviete, un mamma, viņai savā veidā „palaimējās”, jo pēc bērnībā pārciestas operācijas nelocījās kāja. Tāpēc viņa, septiņpadsmit gadus veca meitene, meža darbiem nederēja un bija pielikta pie tiklu lāpšanas. Kur ir tikli, tur arī zivis, varēja izdzīvot, nenomirt badā.

Caur Latviju pienāca ziņas, kur mātei meklēt meitas, bet, lai radi apvienotos, drikstēja doties tikai ziemeļu virzienā, vecmāmiņa dabūja vajadzīgās atļaujas un nobrauca 200 kilometru līdz jaunākajai meitai, jau trešajā izsūtījuma gadā abas satikās un visu atlikušo mūžu nodzīvoja kopā. Māte atrada arī otru meitu, tikai divas dienas par velti, jau mirušu. Pilsētā pie Jeņisejas, aiz Ziemeļu polārā loka, 1955. gada pavasarī piedzimu es.

Kāds bija ģimenes atpakaļceļš uz Latviju?

No Sibīrijas atgriezāmies 1961. gadā. Klīda baumas, ka braukt uz Latviju nav droši, var aizsūtīt atpakaļ. Tā kā mans tēvs ir igauņis no Valgas, sākumā apmetāmies tur un divus gadus nodzīvojām Igaunijā. Tikai pēc tam pārcēlamies uz Latviju. Uzzinājām, ka iepriekšējā dzīvesvietā milicija mūs meklējusi, taču laikam jau, pārceļoties no vienas teritoriālas vienības uz citu, kaut kādā veidā bija izdevies sajaukt pēdas. 1962. gadā sāku mācīties Valkas 1. vidus-

skolā, kad 1973. gadā to pabeidzu, iestājos toreizējā Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā. Kad ar inženiera hidrotehnikā diplomu to pabeidzu, atgriezos Valkā. Tā kā biju Valkas PMK (pārvietajamās mechanizētās kolonnas - red.) stipendiāts, man jau pirmajā darba mēnesī piešķīra dzīvokli. Kaut kas pilnīgi neticams tiem laikiem! Jau studiju gados biju apprecējies, abi ar sievu Aiju esam melioratori.

Kad savā apzinātajā mūžā uzzinājāt par vecvectēva Krišjāņa Ķergalvja īpašumiem?

Ne gadu, ne datumu nevaru skaidri nosaukt, bet ģimenē par to visu laiku runāja – bijusi liela māja, kurā visi draudzīgi dzīvojuši, rādīja fotogrāfijas: lūk, mamma uz savas mājas lieveņa! Par pārmaiņām, kas atņēma māju un ierasto dzīvi, vienkārši nerunāja. Kad jau varēja domāt par atgriešanos, divas reizes mani vecāki no Sibīrijas kā tūristi brauca uz Rīgu, lai apmeklētu Dziesmu svētkus, Tautas sasnigumu izstādi Mežaparkā. Atceros, kādā sajūsmā staroja mammas acis, kad stāstīja – viņa bija bijusi savā pagalmā, kur pavadīta visa bērnība.

Līdz ar Atmodu sākās arī privātpašumu denacionalizācija. Bija iespēja atgūt ģimenes īpašumu.

Mamma jau bija gados, viņa pilnvaroja mani rīkoties. 1992. gada 2. oktobrī ir izdota īpašuma denacionalizācijas apliecība nr. 100, bet nākamajā pavasarī nams tika pārņemts un sākās tā apsaimniekošana.

Māja droši vien bija sliktā stāvoklī?

Kaut arī kopš nodošanas brīža līdz 90. gadu sākumam māja vispār nebija remontēta, fasādes daļa bija saglabājusies kvalitatīva, jo tā bija bijusi kompartijas pārziņā. Ir Viļa Lāča pa-

rakstīta 1946. gada pavēle – četras mājas Rīgā, tai skaitā arī Valdemāra iela 33, sagatavojamas partijas darbinieku izmitināšanai, pirmajos stāvos izvietot apkalpojošus dienestus – kurpniekus, ēdnīcas utt. Tā 1947. gadā Ķergalvja māja piepildījās ar iedzīvotājiem, kas bija ieradusies Rīgā ar dažādiem uzdevumiem. Bet bija jau izveidojušies arī komunālie dzīvokļi. Dokumenti liecina, ka, piemēram, astoņdesmitajos gados namā 70 dzīvokļos dzīvoja 161 ģimene ar 333 iemītniekiem. Turklāt mantojumā saņēmu arī Psihoneiroloģisko pansionātu, kas uz Valdemāra ielu savulaik bija pārvietots no Vecrīgas. Kad 1994. gadā Latviju atstāja krievu armija, šo ārstniecības iestādi pārcēla uz armijas poliklinikas telpām. Tā nu bija veiksmē! Es dabūju 2000 kvadrātmetrus tukšas platības. Tā tolaik bija manū panākumu atslēga – šīs telpas bija sliktā stāvoklī, bet tukšas. Manā mantojumā bija arī 273 iedzīvotāji, tiem vajadzēja nopirkt dzīvokļus. Vēl šodien, pēc gandrīz divdesmit gadiem ar visu šo sociālisma mantojumu neesmu ticis galā.

Diezgan neticami izklausās – saņemt īpašumā mantojumu un sākt nama atjaunošanu no nulles, bez kādiem ieguldījumiem.

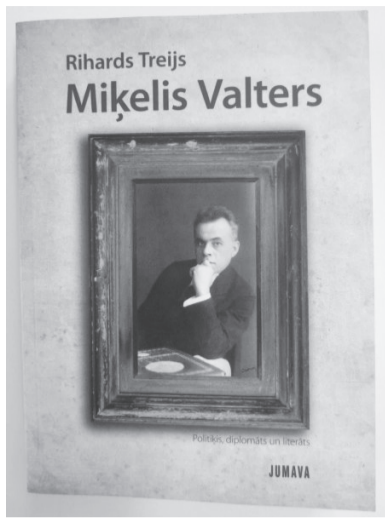
Mana pēdējā meliorācijas alga 1992. gadā „repsos” bija 4500 rubļu. Pirmo istabiņu es izīrēju par 50 dolariem. Tolaik bija ļoti augsts dolara kurss, vārdu sakot, tā bija mana trīs mēnešu alga. Ar to tad arī varēja sākt. Nekādu līdzekļu nebija, ko investēt. Ar pirmajiem piecdesmit dolariem man pietika pašam un lai algotu divus strādniekus, šīs mājas iedzīvotājus.

(Turpinājums 6. lpp.)

Trešais no trijata

Richards Treijs. Miķelis Valters. - Monografija, apgāds „Jumava” 2012. g., 272 lpp.

Var sacīt, ka pie neatkarīgas Latvijas valsts šūpuļa un tās starptautiskā juridiskā statusa nostiprināšanas stāvējuši trīs izcilnieki: Kārlis Ulmanis, Zigfrīds Anna Meierovics un Miķelis Valters. Pirmie divi mūsdienu Latvijas sabiedrībai labi pazīstami: Ulmaņa vārdā nosaukta gatve Rīgā, un viņam uzcelts piemineklis pretī Ārlietu ministrijai, savukārt Meierovica vārds pirms dažiem gadiem no jauna dots Basteja bulvārim, bet piemineklis Meierovicam ir viņa atdusas vietā Meža kapos. Valters trijotnē palicis kā tāds tumšais zirdziņš: savas ielas nav, bet kapa vieta - tālajā Nicā, Francijas dienvidos. Kamēr trimdā gadu desmitus Valtera lomu Latvijas vēsturē pienācīgi izcēluši gan Ādolfs Šilde, gan Edgars Andersons, gan kādreizējie brīvās Latvijas laika politiķi savos memuāros, padomju iekārta panāca, ka Latvijā viņš paliek tikpat kā neaparakstīta lapa. Profesors Richards Treijs, kam pirms gadiem pieciem jau iznāca monografija par Meierovicu, tagad robu ir aizpildījis, balto lapu aprakstījis, pienācīgo godu atdevis arī Miķelim Valteram.

Miķeli Valteru (1874-1968) Treijs uzskata par pirmo Latvijas valstiskuma idejas paudēju jau tālajā 1903. gadā. (34. – 35.

lpp.) Viņš bijis „viens no spilgtākajiem latviešu tautas nacionālās atbrīvošanās kustības ideologiem carisma laikā” (59.). Dzejnieka Viktora Egliša vārdiem runājot, Valters ar Ulmani „sajūdzās kā divi nevaldāmi kumeli, dievu ratos raudami Latviju 1917. gada revolūcijā uz neatkarību (57.). Brīvajā Latvijas valstī neilgu laiku veicis iekšlietu ministra pienākumus, viņš ievirzās diplomātiskajā darbā, pārstāvēd savu dzimteni daudzās Viduseiropas un Rietumeiropas valstīs. Neatzīstot Ulmaņa autoritāro režīmu pēc 1934. gada, viņš tomēr Latvijai turpina kalpot arī vēl tad. 1957. gadā Stokholmā viņš publicē grāmatu **Man sarakste ar Kārli Ulmani un Vilhelmu Munteru Latvijas traģiskajos gados**. Valters miris sirmā vecumā iemīļotajā franču zemē, kur 1924. – 1925. gadā bijis viens no viņa agrīnajiem diplomāta postenjiem.

Par Miķeli Valteru grāmatā rodami daudzi pozitīvi vērtējumi, gan paša autora izteikti, gan no agrākiem spriedējiem aizgūti. Valters bijis „pasaules pilsonis šī vārda vislabākajā nozīmē” (14.). Viņš pratis runāt vācu, krievu, franču, italiešu un zviedru valodā. (83.) Viņš bijis „cilvēks ar plašu redzesloku” (102.), E. Andersona ieskatā viņš savā mentalitātē bijis „īsts rietumeiropietis”. (93.) Valters bijis īsts intelektuālists, viņam tuvs bijis teātris, tēlotāja māksla un mūzika, viņš sarakstījis divas filozofiskas drāmas un ar Andreja Papardes vārdu vairākus dzejoļu krājumus. Kaut galvenā loma Latvijas *de iure* atzīšanā un uzņemšanā Tautu Savienībā bijusi Z. A. Meierovicam, Valters šajā laukā bijis „viens no viņa enerģiskākajiem palīgiem” (84.). Uzsvērtā Valtera viscaur demokrātiskā ievirze pretstatā Ulmaņa autoritārajai. Jau 1921. gadā Valters saskatīja Itālijas fašistu patieso seju (88.).

Autors Treijs gan atzīst arī, ka „M. Valters bija tikai cilvēks un nekas cilvēcis viņam nebija svešs. Viņš, ko tur slēpt, aridzān kļūdiņās un klupa...” (230.) Parīzes sūtniecības padomnieks P. Sēja 1925. gadā, piemēram, par savu priekšnieku sūdzējies Ārlietu ministrijai Rīgā, ka „Dr. V. kungs... vienu dienu rīko tā, to otru dienu atkal savādi, iejaucas sūtnim pilnīgi nevajadzīgos sikumos un ar to tā terorizē darbiniekus un paralizē ražīgu darbu” (97.). Avīzrakstos, kuŗus Valters no savām dažādajām nosūtījuma vietām sūtījis Latvijas avīzēm, viņš dažkārt negatīvi izteicies par zemēm, kur kalpojais, un saņēmis aizrādījumus. R. Treija komentārs: „Bet Valters nebūtu bijis Valters, ja viņš paklausītu...” (141.) Valtera divu plašu ziņojumu sūtīšana A. Kirchenšteina 1940. gada 9. septembrī un 11. oktobrī, kad Latvijā jau valdīja Staļina totalitārais režīms, R. Treija ieskatā izskaidrojama „tikai ar zināmu noslieci uz kollaborāciju” (184.).

Kopiespāids par grāmatu paliek tāds, ka Miķelis Valters bijis daudzpusīgs cilvēks ar plašu interešu loku, kuŗam bieži patīcis pārslēgties no vienas diplomātiskās, intelektuālas vai mākslinieciskās aktivitātes uz citu un kuŗa mūža gājums tāpēc izvērties vairāk saraustīts nekā mērķtiecīgs. Zīmīgi, ka Latvijas valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs Kārlis Zariņš pieredzējušajam diplomātam Valteram neatrada darba vietu kādā no diplomātiskajām pārstāvībām Rietumos, kas Latvijas okupācijas laikā atgādīnāja pasaulei, ka *de iure* mūsu zemei vēl arvien pieder valstiskas turpinātības statuss, pat ja *de facto* tas nolauptis. Šos Valtera atstumšanas iemeslus būtu interesanti izdibināt. Vai vaina meklējama iepriekš minētajos ziņojumos Kirchenšteina? Vai drīzāk Valtera attieksmē pret 15. maija Latviju, kuŗas

dedzīgu aizstāvju un atbalstītāju ietekme uz trimdas sabiedrību nebija maza? Vai vainīga varēja būt kāda skarba, un asa šķautne Valtera raksturā, kuŗas dēļ Ārlietu ministrija viņu, kā tagad saka, **rotēja** no viena diplomātiskā posteņa uz citu vēl biežāk, nekā viņš, atvainojiet, mainīja savas dzīvesbiedres?

Valtera privātā dzīve monografijā skarta pamaz. 50. lappusē lasām: „M. Valters Somijā apprecēja kāda augsta ierēdņa meitu Esteri Flomani. ...1915. gada janvārī piedzima Estere/Papardīte... Meiteni sabrauca automašīna. Drīz pēc tam nomira arī māte.” Bet 162. lappusē sacīts, ka ar **pirmo** sievu diplomātu 1928. gadā izšķīrusi Liepājas apgabaltiesa. Izskatās, ka te autors būs kļūdiņies un ka apgabaltiesa viņu būs atbrīvojusi no otras, nevis no pirmās sievas. (Atvainojos sieviešu dzimuma lasītājam par nevilus ielavījušos izteiksmes ziedu: iespējams taču, ka sievu tiesa būs atbrīvojusi no Miķeļa!) 1930. gadā M. Valters apprecēja 22 gadus jaunāko vēstniecības mašīnrakstītāju Alisi Ēriku Vilsoni, kas ap 1950. gadu devusies no vīra prom uz Kanādu. Autora strupais komentārs: „Acīmredzot ar to arī viņu kopējais dzīves ceļš beidzās.” (196.) Pēdējā (tātad ceturrtā, ne trešā?) dzīvesbiedre bijusi Antonija Jēkabsons, kas savu vīru par 42 gadiem pārdzīvojusi un mirusi tikai 2010. gadā. (206.) Mūža beigās Valters palicis vientuļš. Bērēs Nicā piedalījušies tikai trīs latvieši (atraitne, 1937. gadā dzimušais dēls Andris un Ādolfs Šilde), kā arī daži franči. Uz grāmatas aizmugurējā apvaka profesors R. Treijs raksta: „M. Valteram ir piemineklis Nicā, bet nav Rīgā vai Liepājā (Valtera dzimtajā pilsētā – E. S.). Lai šī grāmata... būtu pirmais solis uz tāda tapšanu.” Interesanti, vai kāds ir padomājis par trešo no ievērojamā trijata mirstīgo atlieku eventuālu

pārbedīšanu Latvijā, jeb vai palikt uz mūžiem svešatnē bija viņa pēdējā vēlēšanās?

Lai nebūtu šī atsauksme jābeidz ar bērnu un mirstīgu atlieku tematu, citēšu dažam lasītājam par apbrīnošanu un citam par uzjautrinājumu K. Ulmaņa un V. Muntera 1938. gada 9. septembrī Rīgas pili parakstītu dokumentu, kas adresēts Beļģijas karalim Leopoldam III un kas lasāms monografijas 167. – 168. lappusē.

DĀRGAIS UN LIELAIS DRAUGS!

Spēcīgas vēlēšanās vadīts uzturēt un turpināt stiprināt Latvijas un Beļģijas Karalistes draudzības saites un saskaņu, lai nodrošinātu vakantās amata vietas aizpildīšanu sakarā ar Jāņa Lazdiņa kunga atsaukšanu, es nolēmu pie Jūsu Augstības akreditēt par Latvijas ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministru Dr. Miķeli Valtera kungu.

Īpašības, kuŗas raksturo šo darbinieku, viņa centība un patriotisms manā ieskatā nodrošina to, ka viņš pieliks visas pūles, lai savu misiju veiktu tā, lai iegūtu JŪSU AUGSTĪBAS uzticību, un šajā pārliecībā es lūdzu JŪSU AUGSTĪBU viņu labvēlīgi uzņemt un vairogt uzticību un atzīšanu attiecībā uz visiem maniem paziņojumiem, kuŗus viņam būs tas gods manā, kā arī Latvijas valdības vārdā nodot JŪSU AUGSTĪBAI, it īpaši, kad viņš nodos Jums, DĀRGAIS UN LIELAIS DRAUGS, manas cieņas apliecinājums, ko es Jums nosūtu gan attiecībā uz Jūsu Karaliskās Augstības personīgo laimi, gan attiecībā uz Beļģijas labklājību.

Interesanti, vai valstis vēl arvien mūsdienās nodarbina ar diplomātiskām aprindām saistītu ierēdniecību, kuŗas uzdevums ir kaldināt šādus tekstus? Ja nodarbina, tad jāsap, ka tas ir ĀRPRAČ! Recenzijas rakstītāču ir nesalīdzināmi vieglāk.

Eduards Silkalns

(Turpināts no 5. lpp.)

Nams, kas vieno paaudzes

Krišjāņa Ķergalvja nama īpašnieks un saimnieks Andrejs Pebo sarunājas ar Gundegu Saulīti

Kas lika uzņemties šo ilgo un nepateicīgo darbu? Vai tā bija avantūristiska pārgalvība vai pārliecība, ka citādi nevarēja rīkoties?

Pienākums pret senčiem, atbildība iepriekšējo paaudžu priekšā. Tolaik jau neviens nezinājām, kas mūs gaida tālāk. Nevienam to nevarēja paredzēt. Tomēr nekādu šaubu par šo pienākumu nebija.

Tiesa, kādu brīdi bija pavisam traki, sieva ar trim bērniem palika Valkā bez iztikas līdzekļiem. Vienu brīdi es pārdevu divus fotoaparātus, zaļās skrūvspiles, mopēdu un vēl kaut ko, lai tikai mēs izdzīvotu. Bet milzīgs plūss bija manas dzīves piecpadsmīti gadi, kas nostrādāti meliorācijā, mana darba vadītāja pieredze. Tā bija spēja tikt galā – ar cilvēkiem, uzdevumiem, problēmu situācijām. Turklāt es tomēr biju no provinces, no laukiem. Rīgā

cilvēki bija pilnīgi atšķirīgi – savairojās dažādi juridiska rakstura blēži, nāca piedāvājumi no viendienīšu bankām, kas solīja visādus labumus. Neuzķerties uz āķa bija ļoti grūti, ticēt nedrīkstēja nevienam – nebankām, ne juristiem, vajadzēja pajauties pašam uz sevi. Par bandītiem nerunāsim, tie arī te nāca un gāja. Bet es laikam izskatījos tik nožēlojams, ka īpašu interesi viņiem nerādīju, jo tiem jau vajadzēja tikai naudu, neko vairāk.

Kas pēc divdesmit sūra darba gadiem, kuŗu laikā Ķergalvja nams ir ieguvis atjaunotu veidolu, tagad ir vispatīkamākais, kas rada gandarījuma sajūtu?

Vispatīkamākais, ka man pievienojušies abi dēli, veidojas tālāka paaudžu nomaina. Jo strādāt vienam līdz kādiem astoņdesmit gadiem un tad darba augļus nodot saviem pusmūža

bērniem – tas ir vismuļķīgākais, kas vien var būt. Ir svarīgi, lai paaudzes pārsēdās, lai viena savu prasmi nodod nākamaj, lai var strādāt kopā. Arī bērniem tad ir interesanti. Vecākais dēls Māris (29 gadi) pēc izglītības ir ceļu projektētājs, Jānis (28) ir filologs, ieguvis arī biznesa izglītību, mācoties māju apsaimniekošanu. Viņi brīnišķīgi papildina viens otru; viens raksta līgumus, otrs vada praktiskos darbus. Bet meitai pēc pāris mēnešiem būs mazulītis, tā atkal ir cita vērtība – dzimtas turpinājums. Un mums visiem ir kopīgs sapnis, kas pamazām pārvēršas par mērķi – uzbūvēt nākamo māju. Ir viens tukšs būvgabals, tur, Dzirnava ielā 41, kādreiz bijis nams, ko kaŗa beigās nopostījusi krievu aviācijas bumba. Tādu robu – kā izsistu zobu – Rīgas vaigā vēl ir daudz. Projekts pamazām top, un pienāks diena,

kad tur taps māja. Tas ir labs mērķis.

Tad jau no Ķergalvja mantojuma atjaunotājiem būsīt kļuviši par viņa gara turpinātājiem!

Mums ar vecvectēvu ir tieši 99 gadu starpība, viņam bija trīs bērni, man arī, tik daudz kas mūsu likteņos sasauca. Jāatzīstas, mums kaut kāds netiešs kontakts ir. Šad un tad viņš man dod padomus, kādreiz jau arī paburkšķ, bet tas jau saprotams, viņš savā laikā par daudz ko domāja savādāk. Manuprāt Ķergalvis varētu būt gandarīts, viņa vārds un darbi nav aizmirsti.

Tos paredzēts cildināt arī īpašā atceres brīdī, kad aicināt kopā mājas iedzīvotājus un biroju īrniekus sakarā ar Ķergalvja nama 100 gadu jubileju. Kas tad īsti notiks šai īpašajā ritā?

Būsīm pārcēlušies notikumus,

kas šai vietā risinājušies tieši pirms simt gadiem. Pagalmā būs sastopams pats būves meistars, saimnieks Krišjānis Ķergalvis, pie viņa būs atnācis vecs paziņa, sešus jaunākais Augusts Deglavs un jauneklis, gluži nesen vēl augstskolu beigušais Zigfrīds Anna Meierovics. Deglava kungs izjautās abus pārējos, kā tad katrs no viņiem redz Rīgu, tās izaugsmi un attīstību. Te būs avīzpuikas ar savu precī, būs klingeru tirgotājs, dāmas, kas būs atnākušas no tuvējā Jūgendstila mūzeja. Būs arī kāda mūzika, tāds jautrs un asprātīgs atmiņu brīdis.

Vai šobrīd jūsu māja ir simtprocentīgi piepildīta?

Simt procentu būs tad, kad Rīga būs gatava... Vēl ir četri dzīvokļi, kuŗos mīt sociālisma laikmeta īrnieki. Vēl vienu pašlaik remontējam, bet īrnieks tam jau ir zināms.

OPERA PATIESĪBAS MEKLĒJUMOS

„Māksla, mākslinieks nekad neradīs pareizās un absolūtās atbildes – to vienkārši nav. Vērtējot mākslu, mēs bieži slietamies piekrist ģimnazijas skolotāja vai mācītāja viedoklim. „...Drīzāk māksla ir tāda kā nesasniedzams, bēgošs apvārsnis.” Tā domā komponists **Andris Dzenītis** savā Kristus vecumā, piedāvājot skatītājiem savu pirmo operu.

Opera „Dauka” pirmizrādi piedzīvoja Latvijas Nacionālajā operā 7. septembrī. Pēc gandrīz astoņu gadu pārtraukuma, garām operas vadības atrunām par latviešu komponistu māksliniecisko nespēju piedāvāt pasaules klases šedevrus beidzot parādījies jauns latviešu operas uzvedums (protams, ja neskaita Bruno Skultes operu „Vilkaču mantinieci”, kuŗas uzvešanas vēsture kādam sagādāja krietnas vēdergraižas...). Šoreiz bija panākts kompromiss par jaunas operas nepieciešamību un finanču injekciju no Kultūras ministrijas puses. Operas vadība beidzot piekāpās, jau iepriekš būdama pārliecināta par tukšajām skatītāju rindām teātrī. Tas tad būtu arī labs arguments priekšdienām: skatītājus latviešu operas neinteresē, un viņi uz tām nenāk!

Šoreiz skatītāji zālē bija un opera nebūt neizgāzās. Kāds tad

ņās, kuŗām vajadzētu izraisīt mistiskas trīsas klausītāju (īpaši dāmu) vidū. Darbs sekoja darbam, meistarība pieauga, bet „savu patiesību” tā arī autors vēl nebija sasniedzis tad, kad to prasīja nepiekāpīgais „ģenijs vecums” – 30 gadi! Gados jaunākās viņa kolllēģes Santa Ratniece vai Anita Tumšēvica savu māksliniecisko personību apliecināja krietni agri, nemaz nerunājot par Ēriku Ešenvāldu. Kamēr viens cīnījās ar savām ambīcijām, tikmēr viņu apsteidza un savu vārdu pasaulē pieteica citi.

Taču opera „Dauka”, šķiet, piesaka komponista radošā brieduma laika iestāšanos.

Kaut Sudraba Edžus „Dullais Dauka” ir drukāts gandrīz visu laiku mācību grāmatās, savu vizuālo vai mūzikālo variantu līdz šim tas nebija piedzīvojis. Emocionālāks tad jau ir Viļa Lāča īstāstīņš „Vanadziņš”, kuŗu operā savā laikā izmantojis Oļģerts Grāvītis. Taču dullā Daukas meklējumi pamatojas uz gadsimtiem senu latviešu izziņāšanas garu un ikreizējo apstākļu un pat tuvāko cilvēku konservātīvismu un pašapmierinātību. Daukam piemīt tipiskā latviskā iztēle. Iztēle gan nevar mulķus padarīt gudrus, bet padarīt laimīgus gan tā spēj. Tā savulaik teicis Blēzs Paskāls. Tur viņam varētu piekrist, īpaši ievērojot to, ka pēdējie 50 gadi būtu bijuši varbūt mums pēdējie, ja nebijusi šī mulķīgā iztēle,...

Skati no Andra Dzenīša operas „Dauka” iestudējuma Latvijas Nacionālajā operā

Andris Dzenītis

ir šīs operas autors? Kā varētu īsumā raksturot šī komponista jaunrades ceļus?

Andris Dzenītis pēc mācībām E. Dārziņa mūzikas skolā pie Pēterā Vaska sava pārdaroga ietekmē atteicās no studijām Latvijas Konservatorijā un devās, tāpat kā viņa operas varonis, jaunas patiesības meklējumos uz Viļņu, kur pabeidza kompozīcijas klasi un ieguva varenu ambīciju bagāžu ceļamaizei. Jaunais autors, atgriezies mājās, sāka enerģiski graut viņaprāt iestāvējušos mūzikas mākslas aizspriedumus Latvijā, taču nepiedāvājot nekā jauna vietā. Eksperimenti, meklējumi, aizguvumi no lietuviešu kolllēģām un viena otra Eiropas autora tika iemēģināti gan ar Latvijas nacionālo simfonisko orķestri, gan eņģeļu balsis dziedājošo Latvijas Radio kori (sk. CD „Eņģeļi viņas ausī”), klāt dažreiz pieliekot datorska-

kuŗa mūs izglāba no lielās krievu sādžas likteņa...

Operas libretu sakārtojais dzejnieks Kārlis Vērdiņš, gudrs un literātūrā zinīgs jauns dzejnieks, kas sevi jau spilgti pieteica pavisam nesen. Taču Sudraba Edžus prozas tekstus, acimredzot aiz pietātes, autori nav mainījuši, un tad nu no operas skatīšanas skan tādi „operiski rečitatīvi”: „Kur tā mana siksna?” vai „Man priekš tevis ir gabaliņš klinģera!” Taču operas nobeigumā apspēlētī vārdi: „Es tevi redzu, es tevi saprast sāku!” jau ir ar īsti dziļu semantisko nozīmi. Kopā ar zēna balsi un orķestri (vai nejauši?) ievariēto Nicas garā sauciena intonāciju tas nes patiesas vēstījuma jēgu, kādēļ šo operu ir vērts noskatīties. Bet varbūt latviskās intonācijas iezībsnīšanās operas finālā ir tikai manā iztēlē, jo komponists nekad savu uzmanību nav pie-

vērsis latviešu folkloras materiāliem tiešā veidā.

Par operas libretu. Kā zināms, proza operas libretos ienāk tikai 20. gs. sākumā. Vispirms Kloda Debisi „Peleasā un Melizandē” ar M. Māterlinka tekstu prozā, pēc tam Arnolda Šēnberga ekspressionistiskajos opusos, īpaši jau „Arons un Mozus”, bet sevišķi raksturīgi ir prozas teksti 20. gadu Albana Berga lieliskajās operās „Voceks” un „Lulū”. Taču, salīdzinot šos tekstus, kuŗos ir vairāk vai mazāk emocionāli piesātināts vēstījums, ko bieži iekrāso simbolistiskās *quasi* mūzikas intonācijas (Māterlinks), Daukas teksts ir sadzīviski un ekspresijas ziņā nabadzīgs. Dzejnieks gan šur tur tos centies emocionālizēt. Bet vienkāršā sadzīves runa nes simbolu nozīmi tikai ļoti dziļā kontekstā ar vēsturi, kad ikdienu kļūst pati par simbolu (Blaumaņa noveles). Līdz ar to Andra Dzenīša operā intonātīvā – melodiskā puse, vokālistu tēlu raksturotāja, atstāta otrā plānā. Viss svārs lieliks orķestrā temu – tēlu polifonajos pinumos, akordu pārslidēs Bartoka-Osvalda Balakauskā un Rītiš Mažulis garīgā tuvībā. Diemžēl mūzikālā ziņā varoņi ir bezcerīgi pelēki un atgādina aktierus no vāja drāmatiska uzveduma. Viss būtiskākais – ilgas,

cerības, aizspriedumu važas, ļaužu vienaldzība un samierināšanās ar pelēcību – tiek izspēlēts orķestri. Tur notiek operas mezglojumu un atrisinājumu galvenā „režija”. Komponists prot izmantot instrumentu iespēju, radīt panorāmiskus vai asi saspriņgtus izjūtu momentus, kuŗus cenšas ar savu spēli papildīt dziedoņi. Neko sliktu nevar teikt par Ināras Sluckas režiju. Pēc „Vilkaču mantinieces” režisores mākslinieciskā pieredze ir augusi, solistu un zēnu koŗa izkārtējumi ir oriģināli, organiski. Viss veido vienotu veselumu ar noteiktu virzību uz mistiski sirreālo izskaņu. Uzvedums ir bagāts savas vizuālās un mūzikālās drāmaturģijas ziņā. Taču neatstāj izjūta, ka viss svarīgākais notiek nevis uz skatuves, bet skatītāja skaniskajā apziņā. Orķestris ir uzņēmies galveno varoņu drāmaturģisko funkciju un to arī labi piepilda. Te pateicība diriģentam Aigaram Meri, kuŗš teicami sagatavojis operas orķestri un spējis tik profesionāli šo ekspresīvi afektēto mūziku sakārtot līdz pirmizrādei.

Varonīgi savu Daukas lomu līdz galam noveda jaunais dziedonis Armands Siliņš, zaudējot balsi paša pēdējā dziedājuma beigās. Arī mātes lomu atveidojošā dziedone Ieva Parša kā

vokālā, tā skatuviskā sava tēla veidojumā ir neizmirstama. Mātes tēls jebkuŗā drāmatiskā darbā ir īpašas emocionālītes piesātināts. Pat ja tā neatver muti. Pietiek ar to, ka viņa ir MĀTE. Ieva Parša savā tēlā ielikusi to siltumu un mīlestību, pēc kuŗas tā tiecies Dauka: „Manu puisīt, neej projām! Man priekš tevis ir gabaliņš klinģera!” Klinģeris tajos laikos varēja būt liels kārdinājums, tāpat kā šodien videospēles vai motocikls. Taču Dauka meklē patiesību. Kādu, to viņš pats nezina. Sasniedzot vienu apvārsni, otrs ir tālu priekšā. Taču vai to iespējams fiziski sasniegt? Drīzāk saprast, ka patiesība nav notverama: „Es tevi redzu! Es tevi saprast sāku!”

Operas izskaņā šo frazi vēlreiz atkārtā zēna balss, bet orķestris apgalvo, ka vēl tālu līdz pilnīgai patiesības atskārsmei. Parasti to apjauš tikai savas dzīves nobeigumā.

Vēl viens latviski eiropisks mākslas darbs operas jomā. Varbūt pirmais, kur mūsdienu mūzikas idiomās meklē iespējas iedzīvoties nacionālā zīmju un simbolu pasaulē. Kur jaunais mēģina tulkot tradicionāli ierasto literāro varoņu dzīvi un uzvedību.

Lai šai operai labi veicas!

Pauls Dambis

Dzelzs priekšvara abās pusēs

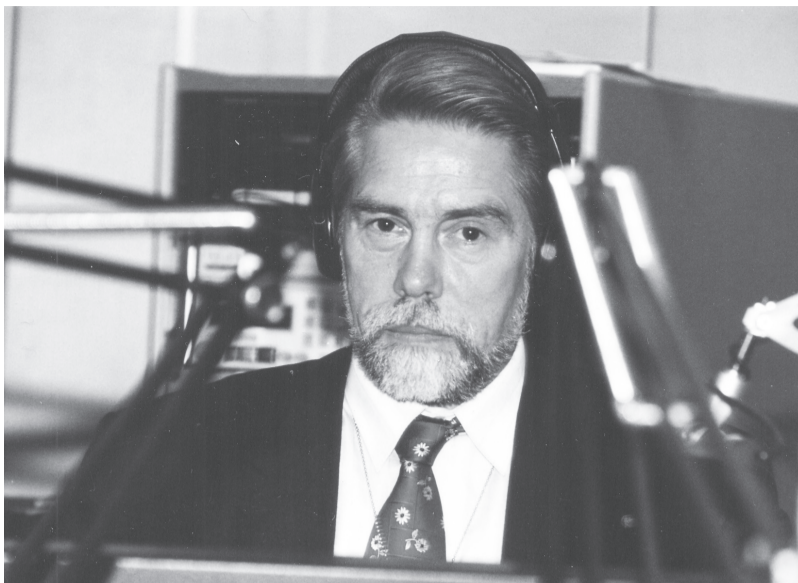
Latvijas un trimdas latviešu cīņa pret kristiešu vajāšanām padomju laikā

Sandra Gintere

(Turpinājums no BL. Nr. 36)

Vispirms gan tika izmēģināti dažādi citi līdzekļi. Māris Ķirsons sazvānīja PSRS konsulātu un jautāja, kā var būt, ka PSRS vajā savus pilsoņus, lai gan konstitūcija viņiem garantē ticības brīvību. Šie cilvēki, konkrēti – Brūveri, grib pielūgt Dievu, apļiecināt, ka ir kristieši, un dzīvot pēc iespējas kristīgu dzīvi. Tika piedāvāts satikties, un Māris Ķirsons ar savas Filadelfijas Jāņa draudzes jauniešiem aizbrauca uz konsulātu. Grupa bija sagatavojusies rīkoties pēc apstākļiem. Tajā laikā Amerikas karogi tika dedzināti sakarā ar karu Vietnamā, un latviešiem rezervē bija PSRS karogs. Par notikumu tālāko gaitu stāsta mācītājs Māris Ķirsons: “PSRS konsulatā Vašingtonā stādījos priekšā, kas es esmu un ka man sarunāta tikšanās, bet viņi – ‘ne-ponimaju’ (nesaprotu – krievu val.), nekā tamlīdzīga neesot, un lai mēs ejot prom un netraucējot. Nolēmām – ja neko nevaram panākt tādā veidā, tad darīsim kaut ko drāmatiskāku. Fotografijā, kas parādījās avīzēs, bija redzama latviešu tautumeita un tautdēls, turot rokās PSRS karogu, kuŗam apakšējais stūrītis jau deg. Priekšplānā uz to skatās un smaida jauns mācītājs.” Pretreakcija sekoja momentā, un latvieši tika arestēti.

Tomēr panākumi bija. “Par šo notikumu, protams, plaši rakstīja ASV latviešu avīzēs *Laiks*, *Kanadas Latvija Amerikā* un *Latvija* Eiropā. Bet vēl svarīgāk bija tas, ka raksti un foto par šo notikumu parādījās arī *Washington Post*, kas ir otrā visvairāk lasītā avīze pēc *New York Times* un ar tādu pašu ietekmi uz ASV politiku kā *New York Times*. Neapšaubāmi, kamēr starptautiskā sabiedrība neko nezina, komunistiskā partija varēja darīt, ko grib, un viņiem nevienam nekas nebija jāskaidro. Bet, ja patiesība kļūst zināma, PSRS bija jāreķinās, ka tiks uzdoti jautājumi un nevarēs vairs visu darīto paturēt slepenībā, kā līdz šim viņi to bija darījuši. Tas jau arī bija plānots – panākt, lai PSRS

Pāvils Brūvers

nevar tēlot, ka respektē cilvēku tiesības,” piebilst Māris Ķirsons.

Kamēr Vācijā Paulis Kļaviņš un Dāniels Brūvers cīnījās par savas ģimenes (par Dāniela) izbaušanu no Latvijas, bija skaidrs, ka pretošanās kustība pieņemas spēkā. Vislielāko uzmanību tajā laikā sev bija pievērsuši Brūveru ģimenes divi jaunākie brāļi – Olafs un Pāvils. Uzauguši disidentiskā noskaņā un paši uz savas ādas pārliecinājušies par padomju dzīves neēdībām, viņi vēlējās darīt zināmu patiesību. Jautājums – kā? Pāvila mācību laikā Medicīnas institūtā bija kurss higiēnā, kuŗā mācīja veikt sabiedrības aptaujas, lai noskaidrotu jautājumus par veselību un higiēnu.

Par to laiku Pāvils Brūvers stāsta: “Mums ar Olafu ienāca prātā aptaujāt cilvēkus, kā viņi jūtas šajā sistēmā. Tādēļ mēs izstrādājām anketas ar desmit jautājumiem. Tās bija anonimas, tika jautāts tikai vecums un nodarbošanās. Īsti jau arī nesapratām, ko jautāt, lai dabūtu patiesu informāciju, un kā pajautāt, lai cilvēkiem nebūtu bail atbildēt un nerastos aizdomas. Jautājām, kā cilvēki ir apmierināti ar savu darbu un algu, kur pavada un kur gribētu pavadīt atvaļinājumu. Pēdējais jautājums bija lūgums novērtēt ‘pašreizējo situāciju’ pēc piecu ballu sistēmas un to pamatot.

Lai varētu anketas iespējami plaši izplatīt, mēs tās sastādījām krievu valodā un sacijām, ka esam palīgi? kādam Maskavas socioloģijas studentam. Lai anketas pavairotu, Olafs samaksāja kādai kundzītei, kas tās pārrakstīja. Mēs gribējām izplatīt divus tūkstošus, jo institūtā man bija mācīts, ka tas Latvijai ir reprezentatīvi. Līdz aresta brīdim atpakaļ bijām dabūjuši simt septiņas, un vēl jau bija neatdotas, kopā kādas simt piecdesmit.” Kāds televīzijas darbinieks Pēteris caur paziņu paziņām bija saņēmis anketu un nodevis to kādam partijniekam. Drīz sekoja Olafa un Pāvila arests, izmeklēšana, kuŗas gaitā tika sastādīti pieci sējumi ar apsūdzības rakstiem. Viņu uzdotie jautājumi tika kvalificēti kā ‘padomju varu apmelojoši’.

Arests bija šoks. Pāvils atceras: “Mēs sapratām, ka ejam pret straumi, bet nedomājām, ka varētu būt tik smagas sekas. Bija ienācis prātā, ka varētu būt kādas smagas sarunas ar varasvīriem, bet nebijām rēķinājušies, ka mūs apcietinās. Bijām izauguši tā saucamā Chruščova atkušņa laikā, kad jau darbojās Solženicins, bija parādījusies ‘Viena diena Ivana Dņisoviča dzīvē’, Staļina briesmu darbus nosodīja, tēvs pārnāca mājās, likās, dzīve sakārtojās. Nebijām pamanījuši, ka līdz ar

Māris Ķirsons protesta akcijā 1980. gadā, Madridē, Eiropas Drošības konferences laikā

Brežņevu iesācies jauns sasuluma laiks.”

Taču par Olafu un Pāvila arestu ziņas strauji izplatījās Rietumos, un notika plašas protesta akcijas, ko nenoguruši veica Dāniels, Rudīte, Paulis Kļaviņš un daudzi citi latvieši visā pasaulē, plašu rezonanci ieguva arī Ķirsona sadedzinātais karogs. Tā rezultātā pēc trim mēnešiem čekas cietumā notika tiesa, kuŗā Pāvilam piesprieda vienu gadu nosacīti, bet Olafam pusgadu Škirotavas cietumā. Līdz ar protestiem Rietumos šādu ‘maiņu’ sodu veicināja arī toreizējā starptautiskā situācija. Pāvils Brūvers atceras: “Bija 1974. gads, un PSRS gatavojās Helsinku konferencē parakstīt kopīgu līgumu ar Rietumu valstīm, lai tās atzītu PSRS robežas un kļēdētu saspilējumam un PSRS tiktu uzņemta valstu saimē kā normāla valsts, ja apsolīsies ievērot cilvēktiesības. Bet mūsu gadījumā tās bija pārkāptas. Mūsu lietai bija liela publicitāte, citādi mēs varbūt būtu dabūjuši tikpat gadu, cik vēlāk Rožkalns un citi.”

Par notikumu tālāko gaitu Pāvils Brūvers stāsta: “Mēs ar vecākiem gājām pie Olafa uz Škirotavas cietumu, ko sauca iestāde OC 78/7. Iedomājāties uztaisīt kādas bildes atmiņai un arī nofilmējām ar 8 mm kameru. Mēs, protams, sapratām, ka atklāti to darīt nevar, un filmējām no slēpņa. Safilmēto, kur bija redzams, kā cietumniekus melnos tērpos ar suņiem dzen, nodevām Paulim Kļaviņam. Šī filma tika rādīta visur pasaulē, un to uzzināja arī čekisti. Viņi varēja iedomāties, ka vainīgi esam mēs, bet pierādījumu nebija. Pēc tam cietumnieku pārvadājamās automašīnas tika nomaskētas ar dzelzs

plāksnēm, aiz kuŗam vairs nebija redzami sargzaldāti ar automātiem un suņiem. Kad Olafu izlaida, mēs ar Jāņa Rožkalna palīdzību no viņa darba avārijas automašīnas, kas visur varēja braukt un stāvēt, nofilmējām atkal. Pa Kļaviņa ceļu caur Tallinu un Somiju nosūtījām filmu uz Rietumiem.” Tādējādi uzfilmētie kadri nonāca pasaules televīzijas ekrānos un izraisīja milzīgu rezonanci. Francijas komunistiskās partijas vadībā notika tā saucamo eirokomunistu atšķelšanās no Maskavas.

Attiecībā uz Brūveru un Šmitu ģimenēm padomju vara bija nonākusi strupceļā: no vienas puses, Rietumu dēļ viņi nedrīkstēja kļāji pārkāpt cilvēktiesības, bet, no otras, nevarēja atstāt nesodītu varai nepaklausīgu cilvēku, lai arī citi neuzdrošinātos neklausīt. Šādā situācijā 1976. gadā tika pieņemts lēmums izsūtīt viņus no valsts. Šmiti aizbrauca, Brūveru ģimene visu pārdeva, sagatavojās ceļam un gaidīja vīzas. Tad pēkšņi tika paziņots, ka viņiem izceļošanas atļaujas nedos, kamēr nenoskaidros jaunus notikumus. Tās bija viņu uz Jauno gadu Rīgā pa pastkastītēm izmētātās lapiņas ar aicinājumu nepiedalīties vispārējos melos. Pāvils Brūvers stāsta: “Šajos apstākļos mēs ar Olafu un vecākiem vienu mēnesi turējām bada streiku. Pēc mēneša aizsūtījām visiem ziņu, ka to pārtraucam. Tūlīt čekisti bija klāt. Pasauca, izšķīra ar Olafu, pratināja par filmu, lapiņām, bet pierādījumu nebija. Čekists man liftā kļuva pie auss teica, lai šajā brīdī esam ļoti klusi, neko nedarām, tad izbrauksim. Es domāju, ka mūs muļķo, bet tā, izrādās, bija taisnība, un septembrī mēs jau bijām Bonnā.”

(Turpinājums sekos)

Apspiesto tautu nedēļas sarīkojumā Ņujorkā, Centrālparkā, 1974. gadā. No kr.: H. Muižniece, F. Kļaviņš, dr. Jānis Kļaviņš, Ā. Muižniece, T. Sviķere, Ā. Krūmiņš, L. Kļaviņa

SATIKTIES LATVIJĀ, GAUJAS KRASTOS

Vidzemiece **Anita Bedrīte** ir audēja jau trešajā paaudzē, jo audējas ir bijušas gan tēva, gan mātes dzimtā. Amata prasmes Anita apguvusi pie kaudzmindietes Ilgas Madres, etnografe, pārdarboģes, audējas un rokdarbnieces. Anita ir Latvijas Amatniecības kameras audēju meistare un Valmieras Amatnieku parka fonda dibinātāja un vadītāja. Pirms dažiem gadiem Anita beigusi arī Latvijas Universitātes Pārdarboģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāti, jo viņai ir mācību centrs, kurā vidzemnieki apgūst dažādas prasmes un zināšanas. Ne reizi vien Anita ir rīkojusi starptautiskus amatnieku saietus un gadatirgus, bet nākamgad ap Jāņiem grib rīkot pasaules latviešu amatnieku saietu Valmierā. „Pasaules latviešu ārstu kongress jau ir tradīcija, bet latviešu amatnieki, rokdarbnieces vai, kā mēdzam sacīt, – tautas amatu pratēji vēl nekad no visas pasaules nav aicināti kopā,” viņa saka.

Vai bērībā jums bija sapnis, ka reiz kļūsit par audēju amata meistari un saņemsit Latvijas Amatniecības kameras meistara diplomu?

Mana mamma, mammas māsa, vecmāmiņa, arī tēva māsa bija audējas. Jau skolas laikā darbojos darbmācības pulciņā – mēs gan mācījāmies batikot, gan gatavojām dažādas lietišķas no briežu ragiem, gan apgūvām vēl daudzas citas prasmes. Biju darbmācības skolotājas mīlule, jo man tas viss padevās un patika. Gan skolas laikā, gan vēlāk gāju uz Lietiskās mākslas studiju Valmierā un darbojos ar aušanu. Man bija ģimene, divi dēli, bet vīrs gāja bojā, un man pašai sākās veselības sarežģījumi. Un tad Ilga Madre mani rosināja mācīties pie viņas kursos Rīgā. Vēlāk viņa man piedāvāja vadīt Lietiskās mākslas biedrību Valmierā, un tā bija visas Vidzemes biedrība.

Starp citu, 17 gadus darbojos arī Latvijas Etnografiskā brīvdabas muzeja studijā, darinājām tautastērpus. Toreiz nedrīkstēja aust un pārdot, jo to uzskatīja par spekulāciju un par to sodīja, – drīkstēja aust tautastērpu un pats valkāt vai arī dāvināt. Savā ziņā var teikt, ka es šo kārtību laužu, jo darināju tautastērpus dažādām deju kopām, koņiem. Valmierā gāja traki, jo tā tolaik bija diezgan sarkana un uz mani daudzi raudzījās greizi, tā teikt, spekulante un likumu pārkāpēja. Tā gan bija ne tikai Valmierā, – pie Ilgas Madres mācīties brauca no visas Latvijas, un ar līdzīgu „pareizo domāšanu” audējas un rokdarbnieces saskārās kādos sešos Latvijas rajonos. Atmosfēra jau bija sāsies, bet domāšana bija palikusi vecā, padomju laika. Nonāca tik tālu, ka mani un vēl vairākas studijas dalībnieces vairs nelaida iekšā studijas telpās Valmierā, no mums neņēma pretī biedru naudu. Bet man bija Vidzemes Lietiskās mākslas biedrība, un pamazām tajā sanāca kopā daudzi: audējas, rokdarbnieces, pinēji, koka un metāla darbu meistari. Laiki strauji

Anita Bedrīte: *“Sapnis par pasaules latviešu amatnieku saietu var kļūt par īstenību. Protams, būs vajadzīgs atbalsts un ziedojumi, un milzīgs darbs, bet es esmu pārliecināta, ka viss būs tā vērts. Cilvēki varēs satīties, apskatīt cits cita padarīto, apmainīties ar idejām, nopirkt sev iepatikušos darbus. Un te ir estrāde, kur var dziedāt un dejot. Un varēs arī kaut ko iemācīties, – vienmēr esmu aicinājusi amatniekus rādīt savas prasmes. Man, piemēram, ir bijis keramiķis, kas atbrauca un ieraka zemē savu cepli. Cilvēki varēja skatīties, kā top podi un krūzes, kā tos liek ceplī un pēc tam ņem ārā. Amatnieku svētku laikā ir bijuši arī semināri, kuŗos var mācīties. Tādi amatnieku svētki neļauj aiziet zudībā tam, ko latvieši pratuši gadsimtiem ilgi. Tāpēc esmu sākusi meklēt atbalstītājus, vākt kopā cilvēkus, kuŗiem nav vienalga, kas notiek ar mūsu amatu kultūru un prasmēm, un ļoti ticu, ka nākamgad mēs, latvieši, varēsim satīties Valmierā, Gaujas krastos”*

mainījās, mēs strādājām, pieprasījums bija liels, un „pareizā domāšana” pazuda. Var teikt – viss notika. Piedalījies ikgadējās Brīvdabas muzeja izstādēs un gadatirgos. Esmu priecīga, ka manis austie tautastērpi ne tikai „dzīvo” Latvijā, bet arī aizgājuši tālu ceļu pasaulē.

Kad nodibinājāt Mācību centru?

Nākamgad februārī Mācību centram būs jau 20 gadu – to nodibināju 1993. gadā. Pie mājas, kuŗā Mācību centrs darbojas, tiku 1998. gada septembrī. Līdz tam centram telpas irēju, bet tās atguva īpašnieks, un sākās tāda staigāšana no vienām telpām uz otrām. Pilsētas dome piedāvāja man šo īpašumu pirkt. Māja bija ļoti bēdīgā stāvoklī, to vajadzēja pilnīgi atjaunot. Ēku bija cēlis arhitekts Lenāns pagājušā gadsimta 20. – 30. gados, un tas ir viens no spilgtākajiem *artdeco* arhitektūras stila paraugiem Latvijā. Riskēju, paņēmu bankā kredītu, un gāja traki, jo nauda bija jāatdod gada laikā. Tagad tas ir aiz muguras, Mācību centrs ir iesaistījies vairākos Eiropas Sociālā fonda lielajos projektos un

apakšprojektos. Pie mums mācās bezdarbnieki, kuŗi vēlas iegūt jaunu profesiju: mācām pavārus, šuvējas, frizierus un mācām ne tikai svešvalodas, bet arī latviešu valodu.

Man ir divi lieli sapņi, kuŗus gribu īstenot: pie Mācību centra izveidot amatnieku darbnīcas, kuŗās meistari strādātu, rādītu savas prasmes apmeklētājiem, un sapulcināt nākamgad kopā latviešu amatniekus no visas pasaules.

Vai tādēļ nodibinājāt arī Valmieras Amatnieku parka fondu?

Tā ir biedrība, kuŗas galvenais mērķis ir piedāvāt kvalitatīvu produkciju no ekoloģiskajām izejvielām. Mums ir bijuši astoņi starptautiskie amatnieku svētki, piedalījās amatnieki no Baltijas valstīm, Vācijas, Nīderlandes, Somijas, Polijas, Baltkrievijas, Krievijas. Fonds ir piedalījies dažādos projektos, vēlamies atbalstīt amatniekus, lai viņu zināšanas un prasmes šajā tehnoloģiju laikmetā nepazūd. Savulaik Latvijas Amatniecības kamerā izveidoju apmācības programmu audējam, atjaunojot tās zināšanas un prasmes,

kas bija pirmskaŗa Latvijā. Tas bija mans sirds darbs. Izveidoju audēju cunfīti. 1994. gadā, pirmajā cunfītes izlaidumā, no toreizējā Valsts prezidenta Gunta Ulmaņa rokām saņēmu Meistara diplomu, jo amatniecībā ir zeļļi un meistari. Man bija mugurā pašas austais tautastērps.

Kāpēc audēja ķērās pie Mācību centra veidošanas?

Ja pirms gadiem divdesmit, divdesmit pieciem man kāds teiktu, ka man būs Mācību centrs, es sacītu, ka tā ir pavisam traka runāšana, jo es taču esmu audēja, tas ir darbs, kuŗu protu un kuŗš man patīk. Bet pie manis brauca amatnieki no visas Vidzemes, spriedām, kā organizēt darbu, bija lietas, kuŗas man bija jāmaŗa citiem, un tā pamazām tas notika. 1994. gadā man viena projekta ietvaros piedāvāja mācīt pavārus – biju mācījusi šuvējas, bet pavāri bija kas jauns. Tagad tādi kursi dažādu projektu ietvaros nav nekas neparasts, bet toreiz tādu kursu, kuŗos cilvēki var mācīties bez maksas, vēl nebija. Es arī pati esmu mācījies vadības

ka varu izveidot amatnieku darbnīcas, par kuŗām jau minēju. Ja tagad to neizdārišu, ne mani bērni, ne mazbērni to vairs neizdāris. Ja man ir tāda iespēja – reizēm saku, ka Dievs laikam man to ir devis, – tad tas ir jādara. Ap māju, ko cilvēki dēvē par amatnieku namiņu, ir 1,5 hektari jeb 15 tūkstoši kvadrātmetru zemes, uz tās ir arī estrāde. Te var rīkot gan darbnīcas, gan amatnieku svētkus un gadatirgus, kā to jau esmu darījusi. Pilsētas dome arī grib, lai Gaujas otrā pusē notīktu kādi kultūras svētki, amatnieku sarīkojumi, jo teātris, kultūras nams, estrādīte pilsētā ir vienā Gaujas pusē, bet Mācību centrs jeb amatnieku namiņš ar savu teritoriju un estrādi ir otrā Gaujas pusē.

Sapnis par pasaules latviešu amatnieku saietu...

Jā, bet tas sapnis var kļūt par īstenību. Protams, būs vajadzīgs atbalsts un ziedojumi, un milzīgs darbs, bet es esmu pārliecināta, ka viss būs tā vērts. Cilvēki varēs satīties, apskatīt cits cita padarīto, apmainīties ar

Aizvadītās vasaras daiļamatnieku tirdziņā

kursos Dānijā. Bija sadarbības projekti ar Vāciju, kur mācījās gan centra audzēkņi, gan mācībspēki. Mācību centrs uzvarēja konkursā, un, piemēram, adītājas, kas mācījās adīt ar mašīnu, dzīvoja trīs mēnešus Vācijā, un gan mācības, gan dzīvošanu samaksāja projekts. Man bija prieks piedalīties tādos projektos, ka Mācību centrs var uzvarēt konkursā, saņemt finansējumu, lai cilvēki var kaut ko iemācīties. Tā man izveidojās izglītības iestāde, kuŗa ir oficiāli akreditēta un kuŗā mācības cilvēkiem tiek samaksātas no Eiropas Sociālā fonda un arī no Latvijas valsts. Mācību centram ir filiāles Rīgā, Valkā, Limbažos, Siguldā.

Mācību centrs ir jūsu galvenais darbs?

Jā, bet sirdi tomēr paliek amatniecībā, esmu pārliecināta,

idejām, nopirkt sev iepatikušos darbus. Un te ir estrāde, kur var dziedāt un dejot. Un varēs arī kaut ko iemācīties, – vienmēr esmu aicinājusi amatniekus rādīt savas prasmes. Man, piemēram, ir bijis keramiķis, kas atbrauca un ieraka zemē savu cepli. Cilvēki varēja skatīties, kā top podi un krūzes, kā tos liek ceplī un pēc tam ņem ārā. Amatnieku svētku laikā ir bijuši arī semināri, kuŗos var mācīties. Tādi amatnieku svētki neļauj aiziet zudībā tam, ko latvieši pratuši gadsimtiem ilgi. Tāpēc esmu sākusi meklēt atbalstītājus, vākt kopā cilvēkus, kuŗiem nav vienalga, kas notiek ar mūsu amatu kultūru un prasmēm, un ļoti ticu, ka nākamgad mēs, latvieši, varēsim satīties Valmierā, Gaujas krastos.

Sallija Benfelde

NOVADU ZIŅAS

Ļaudonas vidusskola iegūst Andreja Eglīša goda nosaukumu

Šogad, atzīmējot Andreja Eglīša simtgadi, Ļaudonas vidusskola mācības Zinību dienā sāka Andreja Eglīša zīmē. Pēc Ļaudonas iedzīvotāju, vidusskolas skolotāju un skolēnu iniciatīvas un vēlmes turpmāk vidusskola nesīs Andreja Eglīša vidusskolas nosaukumu, uzsverot izcilā dzejnieka patriotismu un tēvzemes mīlestību.

Andrejs Eglītis dzimis Ļaudonā 1912. gada 21. oktobrī, pēc Otrā pasaules kara devies trimdā, aktīvi iesaistījies trimdas latviešu sabiedriskajā dzīvē, uzturot dzīvi Latvijas vārdu un dzimtenes mīlestību svešumā mītošo latviešu vidū. Viņa darbi bija viens no daudzajiem elementiem, kas visus 50 padomju okupācijas gadus uzturēja ticību Latvijas brīvībai. Būdam latviešu nacionālā fonda (LNF) dibinātājs un aktīvs, nesavtīgs darbinieks, viņš cīnījās par latviešu tautas un Latvijas – neatkarīgas, brīvas, demokrātiskas republikas – tiesībām, rūpējoties par tautas dzīvā spēka un latviskās kultūras saglabāšanu. Arī pēc atgriešanās no trimdas uz pastāvīgu dzīvi Latvijā Andrejs Eglītis joprojām aktīvi rūpējās par latvietības un latviskās pašapziņas pastāvību, pats būdam pieticīgs un atvērts, bet garā – paties un gaišs.

Andreja Eglīša ieguldījums latviešu literatūrā un nacionālās apziņas uzturēšanā ir nenovērtējams dārgums, kas nododams

2004. gads. Andrejs Eglītis un Ingūna Rībena

no paaudzes paaudzē, tāpēc Ļaudonas pagasts ir aktīvi iesaistījies Andreja Eglīša piemiņas saglabāšanā, rūpējoties par viņa apbedījuma vietu, organizējot piemiņas sarīkojumus par godu viņa simtgadei, kā arī izsludinot Latvijas skolās A. Eglītim veltītu jaunrades konkursu.

21. oktobrī, Andreja Eglīša dzimšanas dienā, Ļaudonas pagastā plānota virkne svinīgu sarīkojumu, kas veltīti Andreja Eglīša piemiņai.

Vairāk informācijas par sarīkojumu – Andreja Eglīša Ļaudonas vidusskolas direktors Guntis Lazda, tālr. +371 64860905 vai +371 26532395, e-pasts laudonassk@inbox.lv

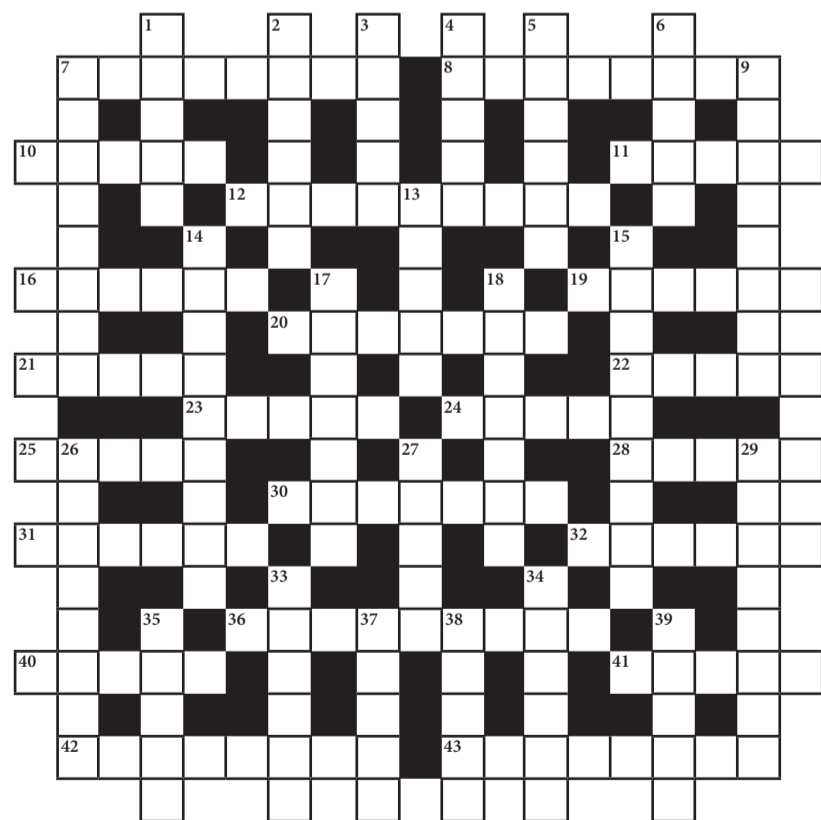
***
No 11. Saeimas deputātes Ingūnas Rībenas uzrunas Ļaudonas vidusskolas saimei saistībā ar Andreja Eglīša vārda piešķiršanu 2012. gada 3. septembrī

„Andrejs Eglītis jau ilgāk nekā pusgadsimtu – tostarp visus 53 trimdā aizvadītos gadus – ir nacionālās pašapziņas nesējs latviešu tautā. Neapšaubāmi tas tā ir, taču Andrejs Eglītis ir kas vairāk – viņš ir tautas skaidrā dvēsele, tās dzīvā un godīgā balss, kas atkal un atkal savos darbos runā par mūžīgo: par mīlestību, par nāvi, par brīvību.

Andrejs Eglītis, arī nebūdam Latvijā, tomēr ir bijis šeit vienmēr.

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 7. Raiņa memoriālais muzejs. 8. Valsts Eiropas vidiene. 10. Skalbjū dzimtas augs. 11. Skrējieni pa dabiski šķēršļotu apvidū. 12. Valsts Dienvidzīdī. 16. Valsts apvienības. 19. Katoļu mācītāja vai bīskapa palīgs. 20. Asinsatriebība. 21. Pilsēta Japānā, Honsju salā. 22. Maņu organi. 23. Baltijas novadpētnieks (1742-1823).

24. Saules dievs seno ēģiptiešu mitoloģijā. 25. Sporta veids. 28. Daugavas pieteka. 30. Netikumisks. 31. Folkloras sacerējumi. 32. Cirka mākslinieks. 36. Rūtu dzimtas augļu koks. 40. Amūras pieteka. 41. Nedroša. 42. Servjetes. 43. Ofiss.

Stateniski. 1. Pilsēta Ukrainas dienvidos. 2. Karnevāla atribūti. 3. Vulkāniska sala Klusā okeana

dienvidos. 4. Spēt. 5. Pilsēta ASV dienvidos. 6. Ābolu vīns. 7. Rotējoši dzinēji. 9. Peldoši leduskalni polārajās jūrās. 13. Franču rakstniece (1804-1876). 14. Nelieli allegoriski stāsti. 15. Pilsēta Moldovā, Dņestras krastā. 17. Izcils. 18. Dzinulis. 26. Pusedzģakmens. 27. Teātra mākslinieku kopa. 29. Viegli vasaras apavi. 33. Rīgas neatkarīgais teātris. 34. Ierice elektromagnētisko viļņu raidīšanai un uztveršanai. 35. Neass. 37. Daugavas pieteka. 38. Asfaltēts vai ar koka segumu klāts laukums slidošanai ar skrituļslidām. 39. Piena produkts.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 36) atrisinājums

Līmeniski. 1. Rīga. 3. Asns. 7. Melodisks. 8. Traukties. 9. Krēsla. 12. Tīkmēr. 15. Meli. 17. Piemiņa. 18. Pumpuri. 20. Lepra. 22. Replika. 24. Lemesis. 26. Rieva. 27. Jelgava. 28. Krokets. 29. Prātot. 32. Slika. 34. Karāts. 35. Izciest. 36. Alerģisks. 37. Auto. 38. Asēt.

Stateniski. 1. Ramata. 2. Gulta. 4. Sasnigt. 5. Sasist. 6. Adikļi. 10. Reize. 11. Laiviņa. 13. Maurs. 14. Raibs. 15. Madara. 16. Lelde. 18. Palikt. 19. Mambo. 21. Prast. 22. Rejas. 23. Pelni. 25. Ietīt. 29. Paciest. 30. Āte. 31. Optisks. 33. Ainava. 34. Karsēt.

Pats Andrejs Eglītis saka: „Ja man tagad vaicātu, vai es vēlētos atgriezties savās kalpa zēna vasarās, kad roku delnās sasprāga asiņainas tulznas, druvās un pļavās svīstot, un kur man nepiederēja nekas, es atbildētu ar – „jā”. Tik skaista bija mūsu zeme un cilvēku brīvība. Mums mācīja aizstāvēt tēvzemi skolās, ģimenē un kaņādienestā, un tas man bija bauslis visupirmais.”

Tāpēc arī Otrajā pasaules kara latviešu leģiona gaitas, Kurzemes cietoksnis un šī unikālā latviešu kaņāvīru cīņa – cīņa bez cerībām uzvarēt – un tās jēga, secinot, ka „šodien apskauzams

liekas toreizējais ticēšanas spēks, drosmē un miers reizē.”

Vārdi „tauta”, „dzimtene”, „brīvība”, „gods”, „sirdsapziņa”, kas pēdējos gadu desmitos mūsu sabiedrībā ir nelietīgi novalkāti un melīgi, Andreja Eglīša dzejā atgūst savu patieso nozīmi un pārliecina, jo tiem ir zelta segums, secina filoloģe Dzidra Vārdaune.

„Ja kopš neatkarības sākuma 1991. gadā pie varas Latvijā būtu tāda mēroga vīri kā Andrejs Eglītis – un ar tik stipru savas tēvzemes mīlestību, godaprātu un krietnumu, mēs šodien dzīvotu pavisam citā Latvijā.”

ZIŅAS ĪSUMĀ

Daugavpili 20. un 21. septembrī notika izstāde „Ražots Latgalē” un Daugavpils prece” un 2. Starptautiskais investīciju forums „Latgale - Eiropas Savienības Austrumu vārti”. Foruma dalībniekus sveica vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs, Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektora vietnieka padomnieks Jozefs Stāls, Spānijas vēstniece Konsuelo Femenia, Polijas vēstnieks Jerži Mareks Novakovskis un Baltkrievijas vēstnieks Aleksandrs Gerasimenko.

Valmierā un Kocēnu novadā Eiropas mobilitātes nedēļas laikā sadarbībā ar tūrisma un aktīvās atpūtas preču veikalu „Gandrs”, izveidoti trīs jauni velotūrisma maršruti 41, 65 un 100 kilometru garumā. Izdota maršrutu karte latviešu un angļu valodā.

Zemkopības ministrija panākusi, ka ES un valdība atbalsta lēmumu nākamā gada budžetā piešķirt zemniekiem papildu valsts tiešos maksājumus 42 miljonu latu, 500 000 latu piešķirti sējumu un lauksaimniecības dzīvnieku apdrošināšanai un 572 000 latu - mēliorācijas sistēmu uzturēšanai un rekonstrukcijai, kas ļaus zemniekiem efektīvāk izmantot savu zemi, tādējādi arī veicinot konkurētspējas palielināšanu.

Talsu novada tūrisma organizatori aicina uz interaktīvu ekskursiju „Talsi ar omu un mugursomu!”. Katrs dalībnieks saņems krāsainu mugursomu ar „deviņiem pakalpiem”, kurā ielikti rekvizīti, kas palīdzēs labāk iepazīt pilsētu. Ekskursijas notiks **līdz 14. oktobrim**.

Valmieras Rātslaukumā 6. oktobrī notiks tradicionālais Simjūda gadatirgus, kur varēs nopirkt lauku saimniecības audzētos labumus, amatnieku un daiļamata meistarū darījumus. Līdztekus lielai *andelei* būs atrakcijas un mūzikāli priekšnesumi.

Rēzeknes augstskola 28. un 29. septembrī sadarbībā ar Tallinas universitāti rīko 1. Starptautisko zinātniski praktisko konferenci „Māksla un mūzika kultūras diskursā”, kas būs vērsta uz sadarbību starp ES, Ziemeļvalstu un NVS zinātniekiem.

Jaunjelgavas novada Seces pagasta pirmsskolas izglītības iestādē „Vasariņa” viesojās Zviedrijas un Latvijas Rotari kluba pārstāvji, lai novērtētu pārmaiņas bērnu darzā arī par Rotari kluba saziņotajiem līdzekļiem. Bērnu darzā uzcelts pirms 30 gadiem, un līdz šim tajā nebija veikts kapitālremonts. Šovasar remontā ieguldīti 33 tūkstoši latu, daļa financējuma – Ls 9000 ir Rotari kluba ziedojums, pārējie – Ls 24 000 ir pašvaldības līdzekļi.

Valsts prezidents Andris Bērziņš viesojās Neretas un Jaunjelgavas novadā - Daudzses pamatskolā un Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskolā, kā arī iestādīja ozoliņu Vienības birzī Vigantes parkā, netālu no applūdinātās Staburaga klints, kur jau aug iepriekšējo prezidentu stādītie koki. Prezidents cīmojās arī pie rakstniekiem Māras Svīres un Vladimira Kaijaka viņu mājā Staburaga pagastā.

Pļaviņu novada dome noslēgusi sadarbības līgumu ar Rekrūtēšanas un jaunsardzes centru, lai iesaistītu jauniešus jaunsardzes kustībā un padziļinātu viņu izpratni par valsts aizsardzību, patriotismu un dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos. Jaunsardze Pļaviņu novada ģimnazijā sekmīgi darbojas kopš 2002. gada.

Ikšķiles novada Tinūžos atklāta pirmsskolas izglītības iestāde „Urdaviņa” filiāle. Tās ēka ir ar senu vēsturi – celta 1912. gadā. No 1919. līdz 1945. gadam tur bija izvietota Ikšķiles pagasta valde, bet no 1945. līdz 1990. gadam – Tinūžu ciema padome.

Liela grupa Valmieras Pārgaujas sākumskolas skolēnu piedalījās starptautiskajā bērnu festivālā Gēstachtā, Vācijā. Šai zemē populārais komponists Rolfs Cukovskis iecerējis deviņas Latvijas skolas iesaistīt savas bērnu operas „Putnu kāzas” iestudēšanā. Uzaicināta arī Pārgaujas sākumskola.

Lai izstrādātu velotūrisma maršrutus Zemgales reģionā, Aizkrauklē notika Zemgales plānošanas reģiona organizēta darba sanāksme. Velotūrisma maršrutus izstrādās Centrālbaltijas Interreg programmas projektā.

Izīņas sagatavojušas **Valija Berkina un Māra Linde**

... bet paliek
Tavas domas, Tavi darbi,
Tavs smaids un Tava labestība.

DR. ANDRIS KADEĢIS

1933. gada 10. decembrī Liepājā,
2012. gada 21. septembrī Braunsveigā

Latviešu Kopība Vācijā
Latviešu Centrs Minsterē
Minsteres Latviešu Ģimnazijas saime
Draugi Minsterē un pasaulē

Mūžībā aizsaukta

EDĪTE (EDITH) ROLAVA

Dzimusi 1929. gada 9. maijā,
mirusi 2012. gada 21. augustā

Tā gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd – tas paliek un mirdz.

Par viņu mīlestībā sēro
vīrs, māsa Doris, Edna un viņu ģimenes

EDITH ROLAVA

Dzimusi 1929. gada 9. maijā,
mirusi 2012. gada 21. augustā

Viņu piemiņā paturēs
DVF Birminghamas nodaļas vanagi un vanadzies

Ak, retākas rindas...

Pēkšņi mūžībā aizgājusi
mīlā māmiņa un vecmāmiņa

LARISA TILAKS, dzimusi VIRCAVS

Dzimusi Latvijā 1933. gada 15. decembrī,
mirusi Korbijā 2012. gada 17. septembrī

Ej pie Dieva, māmuliņa,
Tu mūs mīli audzināji.
Mātes sirds ir apklususi,
Čaklās rokas mierā dus.

Dziļās sērās viņu piemiņā paturēs
meita Silvija un Ricardo ar ģimeni,
dēli Viktors un Ēriks ar ģimenēm
un visi mazbērni un mazmazbērni

MUMS RAKSTA

Cien. datoru īpašnieki!
Ja izdevība, lūdzu ieejiet portālā *youtoube!* Tas ir pilns ar latviešu dziesmām, Dziesmu svētku norisi, kā arī Raimonda Paula mūziku un skaistajām dejām, ko izpilda mazi bērni ar pieaugušiem, kā, piemēram,

„Kas to Rīgu dimdināja?” (jaunā stilā), „Jautrās dzirnaviņas” (jaunā stilā), kādreiz „Sudmalīņas”, „Anniņa vanniņa”, „Še, kur ligo priežu meži...” un vēl kādas 20 latviešu tautas dziesmas.

Piezīme. Ievērojiet, ka visi mazie dejotāji ir ļoti disciplinēti un visi ir pastalinās. Viņu krāsainie tērpi ir vienreizīgi, sevišķi mazajām meitenēm.

M. V.

Lasiet tīmeklī!

ASV latviešu
laikraksta

LAIKS

mājaslapa
www.laiks.us

Mīlā redakcija!

Ko jūs darāt? Es tak nevaru stundām sēdēt un lasīt abas avīzes! Visi darbi paliek nedarīti, tik interesanta lasīšana! Prieks, ka tāda autoru un tēmatu dažādība. Lai turas!

Lasītāja Anglijā
P.S. Abas avīzes saņemu jau šorīt pirms deviņiem.

Dieva mierā aizgāja mīlā māsa LARISA TILAKS, dzimusi VIRCAVS

Dzimusi Latvijā 1933. gada 15. decembrī,
mirusi Korbijā 2012. gada 17. septembrī

Un tomēr kaut kas paliks
pēc Tevis dzīves pļaujā –
vai zieds, vai smilga pelēkā,
vai bites dziesma pļavā.

Viņu piemiņā paturēs
māsa Tamāra, Kārlis, Marija, Elita un Luis,
brālis Stasis un Karīna Kanadā ar ģimeni

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliē klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2
Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761
Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 60; 12 mēnešiem GBP 110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūti laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr 1240.-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettis-che Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €35. Zviedrijā – 500 kr. Komerciālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

SPORTS

SPORTS

Vrubļevskis saglabā LOK prezidenta amatu

Latvijas Olimpiskās komitejas Ģenerālās asamblejas pārskata-vēlēšanu sesijā par Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidentu aizklātā balsošanā ievēlēts līdzšinējais LOK prezidents Aldons Vrubļevskis. Par Vrubļevski nobalsoja 62 delegāti, par otru kandidātu - Latvijas Bobsleja un skeleto federācijas prezidentu Jāni Kolu - tika atdota 31 balss.

LOK ģenerālsekretāra amatam bija izvirzīti trīs kandidāti - olimpiskais vicečempions Žoržs Tik-

Aldons Vrubļevskis

mers, SIA Sportlat valdes priekšsēdis Gundars Upenieks un Latvijas Ūdens motosporta federācijas valdes priekšsēdis Modris Kalnciems. Par LOK ģenerālsekretāru tika ievēlēts olimpiskais vicečempions Žoržs Tikmers, kas kopš 2004.gada bija LOK viceprezidents. Par Tikmeru nobalsoja 77, par Upenieku - 13 balsotāji. Kalnciems savu kandidatūru bija atsaucis.

Savas tiesības pieteikt LOK amata kandidātus izmantoja 33 no 34 olimpisko sporta veidu federācijām.

Pēc LOK darbības atjaunošanas 1988. gadā tai bijuši divi prezidenti. No 1988. līdz 2004. gadam LOK prezidents bija Vilnis Baltiņš (amata četrus termiņus), no 2004. gada - Vrubļevskis. Kopš 2004.gada LOK ģenerālsekretārs bija Einars Fogelis, viceprezidenti - Tikmers

un Andris Feldmanis.

***

Spēka trīscīņa

Slovākijā pasaules meistarsacīkstēs spēka trīscīņā pasaules rekordu sasniegusi Latvijas sportiste Aļona Staņeviča. Latvijas sportiste, kas vēl ir junioru vecumā, summā sasniegta rezultātu 325 kg. Pietupienu viņa veica ar 125 kg uz pleciem, spiešanā guļus pieveica 60 kg un vilkmē 140 kg. Visi šie rezultāti ir gan Eiropas, gan pasaules rekordi.

***

Riteņbraukšana

Pasaules meistarsacīkstēs riteņbraukšanā Nīderlandē 45,7 km garajā distancē 56 dalībnieku konkurencē Latvijas riteņbraucējs Gatis Smukulis ieņēma 43. vietu (+4 minūtes un 35,36 sekundes aiz uzvarētāja). Aleksejs Saramotins sasniegta 50. rezultātu (+6:19,04).

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

5. oktobrī Stokholmā un 6. oktobrī Gēteborgā būs iespēja redzēt Zani Daudziņu *stand-up* komēdijā "Tāda es esmu". Tas ir komiski nopietns mēģinājums celt latviešu sievietes pašapziņu. Un - iemels sameklēt fotogrāfiju, kurā iemūžināta laimes izjūta.

Izrādē tiek atklāts latviešu sievietes stāsts, kurā tiek veikta

pilnīga ķermeņa inventarizācija. Bet kā ar sievietes patieso vērtību?

Sieviete ir labākais, kas Latvijā ir. To mums ar izrādi atgādina drāmaturģe Aiva Birbele, režisors Juris Rijnieks un aktrise Zane Daudziņa. Izrādes garums ar starpbrīdi: 2 h 15 min. Pēc izrādes - saruna ar Zani Daudziņu un Juri Rijnieku.

Izrāde Stokholmā 5. oktobrī plkst. 18.00 PERO teātri (Sveavägen 114).

Riko ZLA Viduszviedrijas nodaļa.

Bilēšu cenas: 200 kr, studentiem/pensionāriem 150 kr.

Bilēšu rezervācija: 08-612 99 00 www.pero.se

Izrāde Gēteborgā 6. oktobrī plkst. 17.00 BURATINO teātri (Torpagatan 2).

Riko Latviešu apvienība Gēteborgā (LAG)

Bilēšu cena: 150 kr, iegāde uz vietas pirms izrādes.

oktobrī, plkst. 15 draudzes bazārs, būs loterija, dziesmas un kafijas galds.

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 10.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu un kristībām.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Lesterā, Igaņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums.

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, svētdien, **30. septembrī**, plkst. 10 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 10 dievkalpojums.

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 15.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam sarīkojums ar loteriju un kafijas galdu.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfeldā, St.Peters's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, **7. oktobrī**, plkst. 12 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Peterboroughā, E.Sūča kunga namā, 27 Lime Tree Avenue, Peterborough, PE1 2NS, sestdien, **13. oktobrī**, plkst. 14.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **14. oktobrī**, plkst. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Apvienotajā Londonas latviešu ev.lut un Miera draudzē:

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 14.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dievkalpojumu vada prāv. Dr. Andris Abakuks. Piedalīsies Straumēnu koris, būs svētdienas skola. Pēc dievkalpojums kora koncerts un loterija.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, **14. oktobrī** plkst. 14

Dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, **28. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums.

Londonā, Somu baznīcā, 33 Albion St, London SE16 7HZ, trešdien, **31. oktobrī** plkst. 18.30 kopējs Reformācijas dienas dievkalpojums angļu valodā ar citām luterāņu draudzēm. Dievkalpojumā sprediķos Nūkāsas bīskaps *Martin Wharton* - Porvoo kontaktgrupas līdzpriekšsēdētājs.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **30. septembrī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Lībekā, Lorenca baznīcā, **13. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59., **14. oktobrī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **21. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Beckhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44), **28. oktobrī** plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas draudzes namā.

Minsteres latviešu ev. - lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums notiks svētdien, **30. septembrī**, plkst. 10.30 LCM telpās, Salzmannstr. 152. Kalpos prāv. Klāvs Bērziņš. Darbosies arī svētdienas skoliņa bērniem. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Frankfurtē Sv. Mateja baznīcas draudzes namā "Brentanohaus", Brentano ielā 23, svētdien, **30. septembrī**, plkst. 14 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar tējas galdu.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz,

svētdien, **7. oktobrī**, plkst. 15 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Archibīskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

ZVIEDRIJA

"Pieminiēt Veroniku Strēlerti un Andreju Eglīti!" Sakarā ar abu dzejnieku simtgadi, **Andreja Eglīša Latviešu Nacionālais Fonds un Pāvils Johansons aicina uz dzejas pēcpusdienu 13. oktobrī** no plkst. 16 līdz 18 Latvijas vēstniecības telpās, Odengatan 5, Stokholmā. No Ļaudonas viesosies Lidija Kaufelde un skolniece Lauma Iesalniece un Māra Karlsonē. Visi laipni aicināti!

***

Gēteborgas Latviešu Pensionāru biedrības tikšanās 27. oktobrī, 24. novembrī un 15. decembrī plkst. 13.00 (Ziemsvētku sarīkojums ar partīņiem un manīņām) "Folkpartiet" telpās! NE-DRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Gēteborgā. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde. H. Vasks

***

DIEVKALPOJUMI

Esķilstunmas latviešu draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu notiks svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 13 svētā Andrejas baznīcā. Dienas mude: "Pa kuŗu ceļu? Un uz kuriem?" Mats Stenlunda mūzikāli priekšnesumi. Draudzes mācītājs Dr. Normunds Kamergrauzis. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esat aicināti un gaidīti!

Stokholmas Latviešu draudzes dievkalpojums Pļaujas svētkos svētdien, **7. oktobrī**, plkst. 14 Somu baznīcā, Finska kyrkan, Slottsbacken 2, 2. un 55. autobuss (Kungliga slottet). Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde, Rūta Baumgarte pie ērģelēm. Rīgas Emīla Dārziņa mūzikas skolas koncerts un līdzdalība dievkalpojumā. Pēc dievkalpojuma draudzes namā tiksšanās ar jauniem mūziķiem, kafija un loterija. *Jo, kā zeme izdod savus augļus un kā dārzis liek sazelt saviem dēstiem, tā Tas Kungs liks zelt tainībai un slavai visu tautu priekšā. Jes61:11*

ANGLIJA

Londonas latviešu koris piedāvā koncertu "Gadalaiki dziesmā" sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 18.30 Sv. Gabriēla baznīcā, Warwick Square, Londona SW1V 2AD.

Koncertā skanēs jauna un veca, moderna un tradicionāla latviešu mūzika. Koncertā piedalās folkloras grupa "Austrumkalns" no Londonas un Londonas Latviešu koris.

Bilētes £ 7, cenā iekļauta glāze vīna vai cita dzēriena starpbrīdī. Bilētes var iegādāties pie ieejas vai iepriekšpārdošanā Londonas DVF namā (72 Queensborough Terrace, W2 3SH).

***

DVF Londonas nodaļas vana-džu kopa aicina uz saviesīgu pēcpusdienu rudenī, sestdien, **29. septembrī**, plkst. 16 DVF nama ēdamzālē, 72 Queensborough Terrace, London W2. Būs kafijas galds, loterija un mūzikas priekšnesumi. Visi būs sirsniņi gaidīti. Ieeja par ziedoņiem.

***

Folkloras kopa "Dūdālnieki" riko festivāla "BALTIKA" atskaņas un pateicības koncertu Bradfordas DVF namā, 5 Clifto Villa,

sestdien, **29. septembrī**, plkst. 16. Piedalās Piteroborovas "Zeperi" un "Dūdālnieki". Pēc koncerta saviesīgs vakars ar latviskiem dānciem. Ieeja par labprātīgiem ziedoņiem. Visi laipni aicināti.

***

DIEVKALPOJUMI

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Līdsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Halifaksā, 8 Lord Str., HX1 5AE, DVF namā, svētdien, **30. septembrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Seko sarīkojums ar loteriju un kafijas galdu Daugavas vanadzū izkārtojumā.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **30. septembrī**, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Bradfordā, 5 Clifton Villas, BD8 7BY, DVF namā, svētdien, 7.